

Алесь БЯЛЯЦКІ:

«МЫ ПЕРАХОДЗІМ З АБАРОНЫ Ў НАСТУПЛЕНЬНЕ»

Напярэдадні правядзеньня ІІІ Асамблеі мы папрасілі адказаць на некалькі пытанняў старшыню Рабочай групы Алесь Бяляцкага.

— Спадар Алесь, як Вы бачыце ролю Асамблеі Няўрадавых Дэмакратычных Арганізацыяў у аднанні суполак трэцяга сэктару?

— Галоўная мэта недзяржаўных дэмакратычных арганізацыяў — адрэзіць незалежнасць Бацькаўшчыны і ўсталяваць дэмакратыю. Наша ж задача — па меры магчымасці з дапамогай інфармавання, пэўных праектаў вызначаць асноўныя напрамкі дзейнасці недзяржаўнага сэктару ў Беларусі. Хацелася б, каб арганізацыі былі больш актыўнымі, больш заўважнымі, каб кожная арганізацыя бачыла неабходнасць у існаванні Асамблеі, бо толькі ў адзінстве мы можам дамагчыся выканання сваёй мэты.

— Якія пытанні будзе вырашаць ІІІ Асамблея?

— Галоўнае пытанне — абарона трэцяга сэктару, недзяржаўных дэмакратычных арганізацыяў ад уціску ўладаў. Будучы разгледжаны таксама пытанні структурызцыі, асноўныя палажэнні ўнутранай работы, абмеркаванне працы Рабочай групы, Выканаўчага бюро, удасканаленне іх працы; не застануцца па-за ўвагаю тактыка і стратэгія працы АДНА ў наступным годзе, годзе прэзідэнцкіх выбараў. Арганізацыі абмяняюцца вопытам, удакладняць і ўзгодняць свае пазыцыі па пытанні гэтых выбараў.

— Спадар Алесь, якія адносіны мае Асамблея з БНФ і іншымі арганізацыямі — пачынальнікамі дэмакратычнага руху?

— Справа ў тым, што трэба адрозніваць недзяржаўныя арганізацыі ад партыяў. Але ж мы таксама ўвайшлі ў КРДС, як і партыі, і прафсаюзы, і рэгіянальныя аб'яднанні, у якой ідзе абмеркаванне грамадзка-палітычных праблемаў. І тое, што мы ўвайшлі ў КРДС, гаворыць аб аўтарытэце Асамблеі ў грамадскім жыцці краіны, а таксама дазваляе адстойваць інтарэсы недзяржаўных арганізацыяў.

Адносіны ж з партыямі, пра якія ішла размова, — канструктыўныя, рабочыя; кожны займаецца сваімі справамі. Натуральна, што мы не збіраемся падмяняць партыі, які і яны нас.

— Як Вы ацэньваеце прайшоўшыя выбары ў Палату прадстаўнікоў?

— Асамблея Недзяржаўных Дэмакратычных Арганізацыяў актыўна ўдзельнічала ў іх байкоце; значная большасць арганізацыяў, якія ўваходзяць у нашу Асамблею, падтрымала байкот. Калі стала зразумела, што міжнародныя арганізацыі сваіх назіральнікаў не прышлюць, мы прынялі такое рашэнне ўдзельнічаць ў назіранні за выбарамі, ведаючы, што ўжо не справакуем легітымнасць гэтага выбарчага фарсу. Што ж тычыцца акцыяў, якія спрыялі актывізацыі байкоту, дык, на маю думку, адна з самых ўдалых з іх — «Сабачыя выбары».

Шматлікія арганізацыі Асамблеі тлумачылі неабходнасць байкоту ў сваіх выданнях, байкі ўдзел у акцыях аб'яднанай дэмакратычнай апазіцыі. У выніку назірання падцьвердзілася, што адбыліся не выбары, а фарс...

— Як мяркую Асамблея рыхтавацца да прэзідэнцкіх выбараў?

— Па-першае, працягваюцца яшчэ цяпершнія выбары і, значыць, нам трэба ва ўмовах інфармацыйнай блякды распаўсюджаць людзям, што на самой справе адбываецца, хто перамог, якія перспектывы наперадзе. Прынамсі, я ўпершыню за некалькі гадоў адчуў, што мы атрымалі не тактычную, а стратэгічную перамогу, якая дае магчымасць падрыхтавацца да прэзідэнцкіх выбараў.

Па-другое, вызначэнне адзінага кандыдата ад дэмакратычных сілаў — гэта перадумова для паспяховага ўдзелу ў кампаніі. Канкрэтнага ж кандыдата аб'яднаная дэмакратычная апазіцыя павінна вызначыць да Калядаў.

— Спадар Алесь, ці ёсць у Вас папярэднія меркаванні па асобе гэтага кандыдата? Як ён будзе вылучацца?

— Пакуль рана казаць — будучы гэта ўнутраныя выбары ці нешта іншае. Існуюць розныя схемы, з іх трэба зацвердзіць адну — ці выбары, ці вылучэнне іншым шляхам. А што датычыць канкрэтнага кандыдата, дык у Беларусі ёсць некалькі палітыкаў, якія могуць скласці канкурэнцыю Лукашэнку і перамагчы яго. Наша мэта — каб ад аб'яднанай апазіцыі на выбары ішла адна асоба, а не дзесяць-дваццаць.

— Ці ёсць у шэрагах Асамблеі арганізацыі, якія не падтрымалі байкот выбараў?

— Такія арганізацыі ёсць. Мы ж не адзіная партыя, рашэнні Асамблеі няносяць абавязкова для выканання характару. Мы ня маем правоў і не збіраемся выключыць з Асамблеі такія арганізацыі. Але хачу паўтарыць, што значная большасць нашых сябраў падтрымала пазыцыі байкоту.

— Спадар Алесь, якія акцыі плянуюцца Асамблеяй у бліжэйшы час?

— Сэрыя акцыяў, распачатая «сабачым мтыгам», працягваецца. Наступная адбудзецца 10 снежня — Дзень прыняцця Усеагульнай Дэкларацыі правоў чалавека. У гэты дзень нашыя арганізацыі — найперш праваабарончыя — выставяць пікеты па ўсёй краіне; у Менску пройдзе мітынг, прысвечаны парушэнню правоў чалавека ў Беларусі. Заклікаю і іншыя, на толькі праваабарончыя арганізацыі, далучыцца да гэтай акцыі.

— Пытанне філзафскага характару: на Ваш погляд, на якім агульным падмурку аб'ядналіся арганізацыі такога рознага накірунку дзейнасці — краязнаўчыя, экалагічныя, асветніцкія, спартыўныя, нават рыцарскія?

— Існуе пагроза для беларускае дзяржаўнасці, для дэмакратыі, выдавочная пагроза з боку дзяржавы для арганізацыяў трэцяга сэктару. Самое існаванне Асамблеі даказала, што аб'яднаным арганізацыям зручней бараніцца, гэта падцьвердзіла і кампанія «SOS», якая была арганізаваная АДНА. Адзін з кампаніяў гэтага падмурку — клопат Асамблеі пра агульныя інтарэсы трэцяга сэктару. Прычым, калі казаць пра тую ж акцыю «SOS», дык гэта была, скажам так, «абарона ў абароне». Цяпер жа, праводзячы байкот выбараў, плянуючы акцыю 10 снежня, мы пачынаем «абарону ў наступленне». Увогуле, графік нашых дзеянняў сплываючы на ўвесь год. І мы сапраўды, нарэшце, прайдзем з абароны ў наступленне.

Напярэдадні пачатку Кангрэсу мы мусілі задаць некалькі пытанняў кіраўнікам уплывовых арганізацыяў Трэцяга сэктару.

Чого Вы чакаеце ад наступнага ІІІ Кангрэсу Асамблеі?

Ірына Кулей, Цэнтар «Вежа»

Магчымасцяў для арганізацыяў-ўдзельніцаў распаўнаваць разам сваю партнёрскую дзейнасць на бліжэйшы год. Хочацца падчас працы ярмаркі і майстарняў пазнаёміцца з цікавымі праграмамі і праектамі, якія рэалізуюць арганізацыі, прапанаваць магчымасці супрацоўніцтва ў Берасцейскай вобласці.

Віктар Карніенка, аб'янанне «Грамадзянскія ініцыятывы», Гомель

Было б вельмі пажадана, каб ІІІ Кангрэс абмеркаваў нейкі плян канкрэтных дзеянняў для рэалізацыі сваіх мэтаў у жыццё. Перакананы, што толькі сумесная праца можа стварыць сапраўдную кааліцыю. Спадзяюся, што ІІІ Кангрэс абярэ больш працаздольную і адказную Рабочую групу, каб ніколі не ўзніклі праблемы з кворумам і кожны абраны добра ведаў свой кавалак працы і быў за яго справаздачны.

Якой вы бачаце далейшую дзейнасць Асамблеі НДА?

Ірына Кулей, Цэнтар «Вежа»

Ініцыяванне і спрыянне агульнаагульнанальным праграмам:

- прававая «хуткая дапамога»;
- інфармацыйная падтрымка.

Віктар Карніенка, аб'янанне «Грамадзянскія ініцыятывы», Гомель

У Асамблеі ёсць некалькі варыянтаў развіцця. Першы — гэта быць сыгатам і сымбалам салідарнасці дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў. Але ня думаю, што гэта вельмі перспектыўна. І другі — калі пры дапамозе ўсіх сябраў кааліцыі ўдасца стварыць эфектыўны механізм калектуйнай абароны ад агрэсіі і ўлады, уключаючы збор і распаўсюд інфармацыі, юрыдычную дапамогу арганізацыям-сябрам, наладжванне партнёрскіх сувязяў і г.д. Могуць быць спалучэнні гэтых і іншых варыянтаў. Галоўнае, на ІІІ Кангрэсе дакладна вызначыцца ў моц і практычных накірунках дзейнасці Асамблеі.

Вашыя прапановы да паляпшэння працы Асамблеі ўвогуле і Выканаўчага бюро ў прыватнасці.

Ірына Кулей, Цэнтар «Вежа»

Выкананне прыпыпаў, заўважэнняў Асамблеяй ад пачатку існавання;

- адказнасць кожнага сябра па ўзятых на сябе абавязках;
- выкананне механізмаў працы.

Выканаўчаму бюро: пажаданыя працоўныя ініцыятывы, кантакт з сябрамі як мага часцей, адказнае справаводства як папярое, так і агульнае.

Віктар Карніенка, аб'янанне «Грамадзянскія ініцыятывы», Гомель

Адказ на гэтае пытанне можна даць толькі ў залежнасці ад рашэнняў Асамблеі па другім пытанні.

Б.С. КОМІСЬ

КОЛЬКАСЬ БЕЛАРУСКИХ ШКОЛАЎ І КЛАСАЎ КАТАСТРАФІЧНА СКАРАЧАЕЦІА

Першага верасня, калі ў Беларусі адзначаецца Дзень ведаў, навучанне па-беларуску пачалося толькі ў 4-х са ста менш школьнікаў. Калі яшчэ шэсць год таму, у 93-94-м гадах, беларускамоўнае навучанне праходзіла ў блізу 60% першакляснікаў, то зараз гэтая лічба апусцілася да 4%. Са свайго боку бацькі менш школьнікаў не жадаюць аздаваць сваіх дзяцей навука па-беларуску. Як тлумачыць у Таварыстве Беларускай Мовы, падобны тэндэнцыі справакаваны дзяржаўнай палітыкай у галіне адукацыі. Бацькам не даводзіцца плосы атрымання адукацыі на беларускай мове, часцей за ўсё адбываецца адваротны цык, палюючы цяжкасцямі, наогул падрываецца прэстыж атрымання беларускамоўнай адукацыі.

КУЛЬМІНАЦЫЯ НАСТУПАЕ, ЯКОЙ БУДЗЕ РАЗВ'ЯЗКА?

Усё больш складаная сітуацыя абмелюецца ў Беларусі Хальсынскім Камітэце. На агульным сходзе Менскага аддзелу праваабарончых арганізацый было вырашана выказаць недавер кіраўніку Таццяне Процька, прычым за падобнае рашэнне прагаласавала большасць сабранных. Падобнае рашэнне матывавалася тым, што пяць прадстаўнікоў кіраўнічага аргану арганізацыі прымаюць удзел у вольных парламентах выбарах, што зьяўляецца недапушчальным для кіраўня БХК. У адказ на гэта Таццяна Процька дае зразуменне, што сутнасць канфлікту ў амбіцый супрацоўніках. Справа ўнутры арганізацыі працягваецца яшчэ зь сёлета, якія вясны, калі 14 заснавальнік праваабарончай структуры звелі аб прыпыненні чалецтва з-за нязгоды з крокамі, якія былі прыняты кіраўніцтвам БХК Тым ня менш, асноўная дыскусія разгорнелася ў наступную суботу 16 верасня падчас правядзення Зьезду, калі пытанне аб лёсе старэйшым разам са сталічным праваабаронцам будучы вырашаць дэлегаты ад рэгіянальных структураў.

БЫЎ БЫ ЧАЛАВЕК, А АРТЫКУЛ...

У Клежку 29 верасня пры распаўсюджванні спэцыяльнай газеты «Рабочы» калі праходзіў Клежка механічнага заводу супрацоўнікі РАУС затрымалі старшыню гарадской рады БНФ Яўгена Тураўца і завезлі яго ў аддзяленне міліцыі. Там, па словах затрыманага, міліцыянты доўга шукалі артыкул, па якім можна было б яго прыцягнуць да адказнасці. У выніку ў Яўгена Тураўца сканфіскавалі 400 асобнікаў газеты.

СУДЫ НАД АРГАНІЗАТАРАМІ МАРШУ СВАБОДЫ-3

4 кастрычніка ў судзе Савецкага раёну Менска разглядалася адміністрацыйная справа ў дачыненні да Людмілы Гразновай, дэпутата Вярхоўнага Савета Беларусі 13-га склікання. Гразнова зьяўлялася адным з арганізатараў «Марша свабоды - 3» 1 кастрычніка. Яна абвінавачваецца ў публічных закліках да байкоту выбараў у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, што гучалі падчас мітыngu на плошчы Бангалёр. Рашэнне суду будзе абвешчана 5 кастрычніка. Аналягічныя судовыя працэсы чакаюць яшчэ двух арганізатараў «Маршу свабоды» - Віцэа Вярхоўнага Савета Шуквецца. Аднак пакуль супрацоўнікі міліцыі не змаглі ўручыць ім пазвы ў суд асабіста.

ЦІ ВЕДАЕШ ТЫ СВОЙ ГОРАД?

Таварыства беларускай мовы ім. Ф. Скарыны распачало праграму «Ці ведаеш ты свой горад». Праграма будзе рэалізо-

ўвацца на працягу года сярод студэнтаў Беларускага ўніверсітэта культуры, Тэхналягічнага ўніверсітэту і старшакляснікаў. Сярод моладзі будучы праведзены разнастайныя конкурсы на веданне гісторыі і культуры свайго гораду. А. Трусаў, К. Тарасаў і інш працягаюць у навуцальных установах лекцыі. У межах праграмы для студэнтаў і школьнікаў у кінатэатры «Зьмена» адбудуцца паказы гістарычных мастацкіх і дакумэнтальных фільмаў. Для пераможцаў конкурсу будучы наладжаны пазездкі па старажытных гарадах Беларусі.

НАВІНЫ БЕЛАРУСКАЕ МУЗЫКІ

БМА group (Беларуская Музычная Альтэрнатыва) пачынае выпускаць электронную рассылку беларускіх музычных навінаў. Паўгады таму яна была прыпыненая па тэхнічных прычынах. Жадаючы падпіска на рассылку могуць даслаць на e-mail bma@arava.com запыт на яе атрымання. Гурты, што жадаюць размясціць у рассылцы інфармацыю пра сябе, могуць даслаць яе на вышэй названы e-mail. Плянуецца, што рассылка будзе выходзіць з перыядычнасцю раз на тыдзень.

8 ВЕРАСЬНЯ - ДЗЕНЬ СЬВЯТОЧНЫ.

ПРАўДА, ДАЛЕКА НЕ ДЛЯ ўСІХ

8 верасня прадстаўнікі апазыцыі адзначалі Дзень беларускай вайсковай славы, прымеркаваны да гадавіны Аршанскай бітвы 1514 году. У раёне плошчы Перамогі сабралася каля 800 асобаў, над натоўпам луналі два-тры бел-чырвона-белыя сцягі. Кіраўнікам акцыі было дазволена ўскласці кветкі да помніку Перамогі, астатніх пахадзіць каля вечнага агню міліцыя не пусьціла, падзеям пераходзіў ачэплены. Далей мітыnguцы прайшлі ў парк Янкі Купалы, дзе публіку пацешылі прадстаўнікі меншых рындарскіх клубав. Каздарту, які быў заўважаны ў праграме, не адбылося. Празь некаторы час сабранныя пачалі разыходзіцца. Масавыя імпрэзы надавалі шэрагі міліцыянтаў, якіх было зьвеззена ў раён праплекту Скарыны ці ня больш, чым саміх удзельнікаў акцыі.

ЗАДЗІНОЧАНЫ БЕЛАРУСКИХ СТУДЭНТАЎ

ПАГРАЖАЕ ЗАБАРОНА

Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў 8 верасня атрымала папярэджанне ад Міністэрства юстыцыі РБ. Гэта ўжо другое па ліку папярэджанне за апошнія паўгады. Як і ў сітуацыі з Аб'яднанай Грамадзянскай Партыяй, пільная ўвага ўладаў была прыкаваная да афіцыйных блянцаў арганізацыі. У першы раз высяненне Міністам папярэджання справакавала слова «Менск» дэрформенным правапісам. У другім папярэджанні, датаваным першым верасня, сьцьвярджаецца, што колер эмблемы, які ўтрымліваецца на афіцыйным блянцы, не адпавядае зафіксаванаму ў статыце. Сябры ЗБС лічаць, што гэтыя папярэджанні не вытрымліваюць ніякай крытыкі, а падобная рэакцыя выклікае досыць актыўнай дзейнасцю аб'яднаных. Так, увесну пасьля пікету супраць прымусяванага рашэння абвінавачвання і забеспячэння іншарадзін студэнтам прыстойных умоваў пражывання сябры ЗБС былі падвергнутыя ціску з боку КДБ.

БЕЛАРУСКИ ПАТРЫЁТЫ ВІЯЖДЖАЮЦЬ У ЧХІЮ

7 верасня Беларусь пакінула група з 12 актывістаў маладзёвых рухаў і партыяў, якія на працягу мінулага навуцальнага году былі выключаныя з навуцальных устаноў за прычыны ўдзелу ў мітыгах і іншых палітычных акцыях. Аднак каленне ў універсітэту стала выгяднай справай: гэтыя маладыя людзі атрымалі магчымасць працягваць вучобу на свайой спецыяльнасці ў Чхіі. Рэалізуецца гэтая праграма Маладым Фронтам

ды БХК пры падтрымцы ўраду Чхіі ды чэскай грамадзкай арганізацыі «Чалавек у бядзе». Аднак беларусы, што паехалі ў Чхію, не збіраюцца гэтым паставіць кропку ў свайой палітычнай дзейнасці - наадварот, у Празе пачне працу беларускі цэнтр.

ПРАКТЫКАВАНЬНІ ПА СТУДЭНЦКАЕ ІНТЭГРАЦЫ

Маладзёвае грамадзкае аб'яднанне «Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў» 15-17 верасня праводзіла міжнародную канфэрэнцыю «Гісторыя і перспектывы развіцця студэнцкіх рухаў Беларусі, Польшчы, Украіны». У канфэрэнцыі ўзялі удзел 60 чалавек, сярод якіх прадстаўнікі грамадзкіх арганізацый, вядомыя грамадзкія і палітычныя дзеячы і маладыя лідары студэнцкіх рухаў трох краінаў. Удзельнікі абмеркавалі ролю студэнцкай актывісцкі ў грамадзкім жыцці краіны, ролю СМІ грамадзкіх арганізацый у актывізацыі студэнтаў, формы і мэты змагання за правы студэнтаў, магчымасці рэалізацыі сваіх правоў студэнтамі зь Беларусі, Польшчы і Украіны, а таксама прыклады зь гісторыі ўзнікнення і развіцця студэнцкіх рухаў.

У ПОШУКАХ ЖАНЧЫНЫ

14 верасня ў Менскім музеі сучаснага выяўленчага мастацтва адбылося адкрыццё фотавыставы мастака Аляксандра Ліціна «У пошукі жанчыны», наладжанае сумесна з Магілёўскім грамадзкім аб'яднаннем «Кола сяброў». Гэта выстава дэманструе творы Аляксандра Ліціна - вядомага майстра фотамастацтва, выставы якога прысьвечаны розным бакам беларускага жыцця і мелі вялікі посьпех на толькі ў Беларусі, але і за мяжой.

ГЭТА ўЖО НАВАТ НЯ СЬМЕШНА

Аб'яднаная Грамадзянская Партыя атрымала яшчэ адно, ўжо пятае, папярэджанне ад Міністэрства Юстыцыі. Прычына карговага папярэджання - несвоечасовае разгаванне на мінулае папярэджанне. У кіраўніцтве партыі сьцьвярджаюць, што насамрэч разгаванне было цалкам своечасовае. Мініст не задаволяла, што афіцыйная папера пайшла не ад вышэйшых аргану партыі, Нацыянальнага Камітэту, а ад яго прэзідыяма. Нагадаем, мінулыя папярэджанні былі кіталіты «незаконнага інтэгравання» электроннай адрасы ў эмблему партыі ці няправільнага выкарыстання ў афіцыйным блянцы словаў «Рэспубліка Беларусь». Прадстаўнікі партыі ўпэўненыя, што падобная кампанія Міністэрства Юстыцыі зьяўляецца заказной і распачата менавіта перад парламентамкімі выбарамі, каб улады мелі інструмент ціску на адну з буйнейшых апазыцыйных партыяў Беларусі, бо для пазбаўлення партыянага ўтварэння афіцыйнай рэгістрацыі дастаткова ўсяго двух папярэджанняў.

ПЕРШАЯ ў БЕЛАРУСІ ДЗІЦЯЧАЯ ІНТЭРНЭТ-КАНФЭРЭНЦЫЯ

На пачатку кастрычніка ў Менску прайшла 1-я ў Беларусі Міжнародная інтэрнэт-канфэрэнцыя «Дзеці сьвету - за свае правы». Арганізатарам канфэрэнцыі зьяўляецца інтэрнэт-цэнтр Беларускага саюзу моладзі пры падтрымцы Прадстаўніцтва Дзіцячага фонду ААН (ЮНІСЭФ). Галоўнай мэтай канфэрэнцыі зьяўляецца прыцягненне ўвагі дзяржаўных і недзяржаўных маладзёвых арганізацый да правоў дзяцей, падвышэнне інфармаванасці грамадства ў галіне правоў дзяцей.

ЗАМЕСТ НАЦЫЯНАЛЬНАГА ўНІВЕРСЫТЭТУ - ўРОК СА ШКОЛЫ МІЛІЦЫІ

У Маладзечне падчас правядзення пікету і збору подпісаў за адкрыццё Нацыянальнага ўніверсітэту быў затрыманы адзін з удзельнікаў Тадеўшу Шуквецці. Ён распаўсюджваў улеткі з заклікам да байкоту выбараў. Сябра БНФ пратрымалі 1,5 гадзіны ў маладзечанскім ГРАУСЕ, дзе праявілі зь ім прафілактычную размову, пасьля чаго адпусцілі.

ЗАТРЫМАЛІ СЯМІДЗЕСЯЦІГАДОВА ДЗЯДУЛО

Жыхар Менска Аляксандр Карызна патрапіў у міліцыю за распаўсюд спэцыяльнай газеты «Рабочы». Сямідзесяцігадо-

вы «парушальнік», былы вязьнен сталінскіх лягераў, быў затрыманы на праспекце Францішка Скарыны ў раёне станцыі мэтро «Усход». Празь некаторы час пэнісэнара выпусцілі, вярнуўшы ўсе газэты. Адно міліцыянты папрасілі ўзяць сабе пачытаць.

ВЫЖЫВАНЬНЕ ў СУЧАСНЫХ РЭАЛІЯХ

Таварыства беларускай мовы ім. Францішка Скарыны рыхтуецца да правядзення навукова-практычнага сёмінару па выжыванню чалавека ў рэаліях сучаснай Беларусі пад назвай «Я магу жыць лепей». Плянуецца, што заняты распачнуцца з 8 кастрычніка і будуць працягнутыя па меры камплектавання вучэбных групаў. Лекцыі будучы чытаць вядомыя беларускія пэдагогі, псыхалогі, вучоныя і журналісты. Да ўдзелу ў працы сёмінару запрашаюцца ўсе жадаючыя. Больш падрабязную інфармацыю можна атрымаць па тэлефоне ў Менску: 284-85-11. Правядзеньне сёмінараў стала магчымым дзякуючы матэрыяльнай падтрымцы вядомага прадстаўніча беларускай эміграцыі ў Чхіі Вяці Станкевіча. Апроч сёмінару ТБМ плянуе правесці 14 кастрычніка ў менскім кінатэатры «Зьмена» рэспубліканскую канфэрэнцыю на тэму «Беларуская тапаніміка: Гісторыя і сучаснасць», прымеркаваную да 60-гадзінаў з дня народзінаў вядомага беларускага гісторыка Кастуся Тарасава.

«БЕЛАРУСКУЮ МАЛАДЗЭЖНУЮ» ВІКЛЮЧЫЛІ З ПДПІСКІ

«Белпошта» не ўключыла ў свой падпісны каталёг на чацьверты квартал «Беларускую маладзэжную». Канфлікт паміж кіраўніцтвам «Белпошты» і рэдакцыяй «БМ» абострыўся пасьля таго, як газэта з дапамога сябраў Маладога Фронта падняла пытанне аб тым, што не тырах мэтанакіравана хаваецца ад пакупнікоў у многіх шаліках.

НА ПІКЕЦЕ, АРГАНІЗАВАНЫМ АГП, БЫЛІ СПРОБЫ ПРАВЕСЬЦІ ЗАТРЫМАНЬНІ

16 верасня, у гадавіну знікнення віцэ-сёпкера Вярхоўнага Савета Віктара Ганчара і бізнэсмэна Анатоля Красоўскага, на месцы здарэння прайшоў несанкцыянаваны пікет. У пікеце ўзялі ўдзел каля 20 чалавек, прадстаўнікоў апазыцыйных партыяў. На ім прысутнічалі прадстаўнікі АБСЭ. Пасьля сканчэння пікету асобы ў штаткім спрабавалі затрымаць некаторых удзельнікаў. Падчас гэтай адбылася невялікая вальтузня, якая не дазволіла правесці затрыманьні.

АСВАЕНЬНЕ ПРАСТОРЫ

24 верасня ў межах Эўрапейскай кампаніі супраць глянбалізацыі Фэдрацыя Анархістаў Беларусі і Антыпартыйная група «Чырвоны жонд» падзіла мастацка-палітычную акцыю «АСВАЕНЬНЕ ПРАСТОРЫ» пад дэвізам «Сапраўдная свабода - гэта свабода творчасці!». Больш за пяцьдзесят маладых людзей прайшлі да Дзяржаўнага музычнага тэатру ў знак салідарнасці з дэманстрацыямі, якія праходзіць гэтымі днямі ў Празе пад час форуму СГА. Маладыя людзі захапілі прызначаны да зносу будынак і запатрабавалі ад уладаў належнага стаўлення да праблемаў моладзі і да права на самавызначэнне. Пад час акцыі праходзілі канцэрты, перформансы і мастацкія дзеі. Удзельнікі імпрэзы былі разганыя сіламі Маскоўскага РАУС і Менску. Міліцыя паводзіла сябе надзвычай жорстка, зьбіваючы непаўналетніх, у тым ліку дзяўчат. Было затрымана чацьвёра ўдзельнікаў і двое журналістаў, у тым ліку фотакарэспандэнт газеты «Наша Свобода», у якіх канфіскавалі адзінства матар'ялы. Пасьля складаньня пратаколаў аб незаконным пікетаванні ўсіх арыштаваных адпусцілі.

У МЕНСКУ ПРАЙШОЎ «МАРШ СВАБОДЫ-3»

Дэманстрацыя прайшла традыцыйным шляхам ад Акадэміі Наук да пляцоўкі ў парку Дружбы народаў, што ў раёне плошчы Бангалёр. А 12-й гадзіне ўдзельнікі Маршу сабраліся ля Нацыянальнай Акадэміі Наук, адкуль калёна рушыла празьнай часткай праспекту Скарыны й вуліцы Сурганава да плошчы Бангалёр. Людзі неслі бел-чырвона-белыя сьцягі, сьцягі эўрапейскіх краінаў, паветраныя балёны, лэзунгі, расьцяжкі

**Актывісты
Маладога Фронту
неслі драўляную
будку з надпісам
«выбіральня»
і прапаноўвалі
ўсім ахвочым
«прагаласаваць»,
укінуўшы
ў выбіральню
«бюлетэнь» —
кавалак
туалетнай
паперы**

быў спынены ў раёне станцыі мэтро «Інстытут Культуры» толькі за тое, што ішоў у байцы з надпісам «Марш свабоды». Праз тры гадзіны затрыманы быў адпушчаны.

У МЕНСКУ АДКРЫЎСЯ БЕЛАРУСКАМОЎНЫ САДОК

У Менску адбылася прэзентацыя беларускамоўнага дзіцячага садку, які адкрыўся на базе садка N 314, які некалі лічыўся беларускамоўным. Присутнічалі на мерапрыемстве бацькі, госці, журналісты. Падарункі для дзяцей былі падрыхтаваныя фірмай «Тэравіта», што з'явілася прыемным сюрпрызам для ўдзельнікаў. Садок складаецца пакуль толькі з адной групы, у якой займаюцца 17 дзяцей, прычым рознага ўзросту. Гуляюць дзеці ўсе разам, заняткі праводзяцца ў адным пакоі, але зь дзвюма групамі пасобку. На тэрыторыі пляцоўкі для групы старэй гаражы раслішчэ вядомы беларускі мастак Аляксей Пшукін. Зараз беларускамоўны садочак мае патрэбу ў выхавальшчы і нянячцы. Усіх зацікаўленых просім звяртацца па тэлефоне 231-94-05 (з 8.30 да 17.30).

ДАПАМОГА ХВОРЫМ ДЗЕЦЯМ

У Жлобіне пры дзіцячым садку №11 працавала спецыяльная група для хворых на алігаврыію дзетак. Гэтая група была адчыненая намаганнямі Жлобінскай Асацыяцыі дапамогі дзецям-інвалідам і малым інвалідам. На гэты год загадчыца гарана абвясціла, што яна вымушаная выгнаць групу з памяшкання - на гэты не стае фінансавання. Пры гэтым загадчыца дадала свой саркастычны камэнтар: маўляў, шукайце сабе спонсараў. Натуральна, што дзяржава пра інвалідаў не клапаціцца. Прасіце рабіць выгляд, што іх у нас проста няма.

МАЛАДЫ ФРОНТ ІДЗЕ ў НАРОД

З 17 верасня Малады Фронт у Сьветлагорску распачаў цыкл сямінараў для мясцовай моладзі. Тэмамі сямінараў сталася гісторыя і культура Беларусі. Заняткі праводзіліся ў акававай залі адной са школ горада. Акрамя гэтага, праз тыдзень пачынае свят першы нумар маладафронтаўскага газэта Сьветлагорска пад назвай «Абсалют».

ПАЧЫНАЦЬ КАЛІСЦЬ ТРЭБА

9 верасня ў горадзе Буда-Кашалёва Гомельскай вобласці прайшоў першы ў гісторыі горада мітынг. Арганізаваны ён быў недзяржаўнымі арганізацыямі. Акцыя прайшла пад лозунгам «Не збядняйце народ, так - квітнеючай, незалежнай Бе-

ларусі». Пры падрыхтоўцы мітынга ў арганізатару ўзніклі праблемы з уладамі: было адмоўлена ў месцы правядзення. Плянавалася, што ён пройдзе на гарадзкой плошчы, але ўлады накіравалі «мітынгуюшых» на стадыён. Усяго на стадыёне сабралася каля шасці дзясяткаў гараджан, пераважна большасць зь якіх прадстаўляла моладзь. Перад сабраннымі выступілі старшыня Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі - Анатоль Лебедзька. Присутнічалі на мітынгі і прадстаўнікі праваахоўных органаў, якіх было некалькі дзясяткаў і якія таксама актыўна прымалі ўдзел ў дэбатах, задавалі пытанні.

ТРЭНІНГ ДЛЯ РАЗВІЦЦА ГРАМАДЗКІХ АРГАНІЗАЦЫЯЎ У МАЗЫРЫ

24 верасня Гомельскі маладзёвы цэнтр «Гарт» ладзіў у г. Мазыры трэнінг для мясцовай моладзі. У трэнінг прымалі ўдзел школьнікі і студэнты з Мазыра і Калінкавічаў, якія цікавіліся грамадзкай дзейнасцю. Маладыя людзі атрымалі падстававыя веды аб дзейнасці грамадзкіх арганізацый, іх ролі ў грамадстве, дачыненнях зь бізнесам і дзяржавай і г.д. Заняткі праводзілі трансары Аляксей Карніенка, старшыня «Гарту», і Юлья Сальнікава, супрацоўніца Альянсу Counterpart. Правядзенню мерапрыемства падтрымалі арганізацыі ў школах і ліцэях Мазыра і Калінкавічаў бардаўскіх канцэртаў і прэзентацый арганізацыі.

УСІХ У ЛЕС, ЗА 2 КІЛЯМЭТРЫ АД ГОРАДУ

Прадстаўнік праваабарончай арганізацыі «Вясна» ў Касцюковічах Мікола Маладзю падаў у выканкам заявы аб правядзенні на гарадзкім рынку пікету з нагоды Свята беларускага вайсковых славы. Адам мясцовае вяртыкаль забараніла пікет, спасылаючыся на сваё ж рашэнне, згодна зь якім усе мерапрыемствы, не звязаныя зь дзяржаўнымі святамі, мусяць праводзіцца на гарадзкім стадыёне альбо ў гаі за 2 кіляметры ад горада. Такія аднапавяковыя рашэнні былі прынятыя некалькі гадоў таму практычна ў кожным раёнцэнтры Магілёўшчыны.

ДЭМАГРАФІЧНАЕ СТАНОВІШЧА НА МЫСЦІСЛАЎШЧЫНЕ ПАГАРАШАЕЦЦА

Дэмаграфічнае становішча на Мясціслаўшчыне з кожным годам пагаршаецца. Колькасць насельніцтва тут за перыяд з 1945 г. і да сённяшняга часу скарацілася з 50 300 чалавек да 31 600. Прычым па апошнім два дзесяцігоддзі насельніцтва паменела на 4 тысячы. Такія звесткі былі атручаныя загадчыкам раённага аддзела статыстыкі Тамарай Мураўёвай. І вось яшчэ інфармацыя з Амсыцлава. Усё меней і меней жыхароў застаецца ў аддаленых беларускіх вёсках. І як вынік — іхнае месца займаюць дзікія зьвяры. Прыкладам таму можа служыць пачашчэнне выпадкаў нападу ваўкоў на хатнюю жывёлу, што належыць вясковым Амсыцлаўшчыне.

Прыкладна тыдзень таму шэры драпежнік напаў на аўцу, якая мірна пасылілася на лузе мясціслаўскай вёскі Каленікава. Агалошаныя гаспадары ледзь-ледзь змаглі выратаваць сваю кудлатую маёмасць, якую ўсё ж прыйшлося зарэзаць — воўк вельмі моцна парываў жывёліну. А сам арганізатар нечаканага нападу пасляхвова ўцеў у лес.

ПЕРШАЕ ў ГОРАДЗЕ ДЗІЦЯЧАЕ СВЯТА

27 жніўня ў Шклове ўпершыню ў гісторыі гораду было праведзенае дзіцячае свята, прысьвечанае пачатку навучнага года. Наладзілі свята Цэнтр пазашкольнай дзейнасці і Беларуска Асацыяцыя працоўных жанчын. Самі дзеці бралі чыны ўдзел у сваяе: яны выступалі з падрыхтаванымі нумарамі, а потым адбылася гульнёвая праграма-віктарыя. Усе маленькія артысты - гадаванцы Цэнтра пазашкольнай дзейнасці. На фоне такога удалага свята яшчэ больш беспадстаўнымі падаюцца прэтэнзіі да Цэнтра пазашкольнай дзейнасці з боку мясцовых уладаў. Старшыня Шклоўскага райвыканкаму загадаў пакінуць памяшканне, дзе мясціўся цэнтр, з прычыны гістарычнай каштоўнасці гэтага памяшкання: маўляў, там зараз будзе размяшчацца краязнаўчы музей (на пасадку загадчыцы музея, дарчыні, старшыня райвыканкаму прызначае сваю жонку). А Цэнтр прапанаваў заняць іншы будынак, у якім няма ні ацяплення, ні святла, ні каналізацыі.

КРУГЛЫ СТОЛ ЗКАЛЯГІЧНЫХ ІНІЦІЯТЫВАЎ ПРАЙШОУ У МАГІЛЕВЕ

29 верасня ў Магілёве прайшоў круглы стол зкалягічных ініцыятываў. Падстава для яго правядзення стаў візіт дырэктара міжнароднай арганізацыі «Зкалягічная ініцыятыва «Бурэнка» Уладзімера Калтунова і Сюзэн Бэкер, якая прадстаўляла зкалягічную арганізацыю з Гарнядзі «Milieukontakt Oost-Europa». Арганізацыя, якая яны прадстаўлялі, а таксама Бюро па каардынацыі і міжнародным супрацоўніцтве (BIC) муніцыпалітату Эйнховена ёсць партнёрамі ў даюгадовай праграме «Умацаванне пазыцый зкалягічных НДА ў Беларусі», якая фінансуецца МАТРА (Праграма трансфармацыі грамадства для краінаў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы Міністэрства замежных справаў Галандыі). Круглы стол ладзіўся магілёўскай ініцыятыва «Экасфера» пры інфармацыйнай дапамозе «Кола сяброў». Праграма, пра якую распавялі госці, дазваляе паўдэкаваць у конкурсе праектаў па наладжванні грамадзкіх кампаніяў, а таксама іншых акцыях, сярод якіх фармаванне групы трансару, стварэнне банку звестак пра зкалягічныя НДА Беларусі, адпаведнае старонкі ў інтэрнэце, выданне нацыянальнай газеты, стварэнне цэнтраў зкалягічнай інфармацыі, пошук і развіццё супрацоўніцтва НДА з органамі ўлады, умацаванне і развіццё супрацоўніцтва паміж зкалягічнымі НДА. Адметнасцю праграмы ёсць мажлівасць удзелу ў ёй на толькі зарэгістраваных аб'яднанняў, але і ініцыятыў альбо ініцыятыўных людзей. Дзеля рэалізацыі задумі вымагаецца стварэнне Працоўных груп, якія будучы каардынаваць дзейнасць па кірунках. Таму ад кожнага рэгіёна чакаюцца заяўкі на ўдзел у іх працы.

НА БЕЛАРУСКІМ МОВЕ - ЗЬНЯЦЬ

Улады г.Горкі робяць выдатную рэкламу недзяржаўным арганізацыям. Загадчык аддзела культуры Кузьнячкова адмовіў у правядзенні канцэрту студыі «Жывы гук» толькі на той падставе, што афішы былі надрукаваныя на беларускай мове. Частка афішаў была зніятая, па гордзе папаўзлі самыя неверагодныя чуткі. Калі нарэшце дазвол быў дадзены, на забароны канцэрт сабраўся ня толькі маладыя гараджане, але і сталыя людзі.

А ў НАС - «ВЕРАСЬНЁўСКИ ФЭСТ»

23 верасня ў Магілёве ў альтэрнатыўны «Дажынкам» быў праведзены бардаўскі канцэрт пад назвай «Верасеньскі Фэст». У канцэрце, які праходзіў у мясцовым Палацы школьнікаў, прымалі ўдзел Віктар Шапкевіч, Аляксей Камочі, Зміцер Бартош, Андрэй Мельнік, Волга Сідарук зь Берася, Магілёўскія барды Ігар Мухін-Рабінок, Сержук Кулягін і Васіль Аўраменка. Канцэрт цягнуўся больш як тры гадзіны. Арганізавалі яго сябры Магілёўскага Маладога Фронту.

МАГІЛЕЎСКИ МАЛАДЫ ФРОНТ ПЕРАМОГ МЯСЦОВУЮ КАМУНАЛЬНУЮ СЛУЖБУ

Сябры магілёўскай арганізацыі Маладога Фронту дамагліся пуску ліфту ў доме па адрасе вул. Турава, 10. Тут быў скрадзены кабэль спікавання, і рамонтнікі пабяжалі ўсё вырашыць на працягу двух месяцаў. Увесь гэты час жыхарам дзясцінаваўскага дому даводзілася хадзіць па лесвіцах пешшу. Маладафронтаўцы сабралі подпісы і накіравалі іх у мясцовы гарвыканкам, але ніякай рэакцыі ад яго не было на працягу некалькіх тыдняў. Пасля гэтага была пададзена заяўка на правядзенне пікету, але і ёе зарэгістравалі зь цяжкасцю, а пікетуюшчык даслаў і бязьлюднае месца на ўскрайку горада. Сябры арганізацыі накіравалі адкрыты ліст да старшыні Магілёўскага гарвыканкаму М. Краснова зь нетрадыцыйнай прапановай: вы «нам» запускаеце ліфты, мы - ня ідзем на несанкцыянаваны пікет (у дазволеныя месцы пікет праводзіць не збыліцы). Праз некалькі дзён Магілёўскі МФ сыяткаваў перамогу: ліфты ў экстрэмным парадку адрамантавалі.

Адлічаны студэнтка зьбіраецца звяртацца ў Суд За актыўны ўдзел у кампаніі «Байкот-2000» з Магілёўскага Дзяржаўнага ўніверсітэту была адлічана актывістка мясцова

вага Маладога Фронту Ганна Зюзіна. Дзяўчына вучылася на 4 курсе філялагічнага факультэту на даюўнай аснове. 10 кастрычніка яна была выкліканая на дэкан факультэту, які паведмаў ёй аб выключэнні. Падставой для падобнага жорсткага кроку, па яго словах, сталі пропускі заняткаў, якіх Ганна Зюзіна было ня больш, чым у іншых студэнтаў. Усё на свае месцы паставілі словы дэкана пра тое, што трэба займацца альбо палітыкай, альбо вучобай. На момант выключэння ў Ганны не было ані запавячанаасцяў, ані вымоваў. Ганна Зюзіна збіраецца падаваць скаргу ў суд.

У АШМЯНАХ ЗАТРЫМАНЫ ПРАДСТАЎНІК БХК

10 кастрычніка на Ашмянска-Міцкевіцкім выбарчым участку №74 міліцыяй быў затрыманы прадстаўнік БХК па Ашмянскім раёне П. Явідовіч, які прыйшоў, каб зарэгістравацца ў якасці грамадзкага назіральніка. Супрацоўнік праваабарончай арганізацыі звярнуўся да старшні камісіі М. Гужоўскага, на што той абурана запытаўся: «Чого вы нааулу сюды прыйшлі!». Пасля гэтага ён знік, а праз 10 хвілін з'явіўся ўзброены напад міліцыі і даставіў Явідовіча ў РАУС, дзе яго абвешчвалі ў паўшэсны артыкул № 172 КАП (заклік да байкоту выбараў). Пасля размовы зь міліцыянтамі актывіста БХК выклікаў раённы пракурор, якога цікавіла, што сабой уяўляе Беларускае Хельсынскі Камітэт і на якой падставе ён дзейнічае ў раёне. Кіраўнік раённага аддзела камітэту звязвае гэты інцыдэнт з актыўнай працай па выяўленні парушэнняў, якую праводзіць праваабаронцы. Напрыклад, было зафіксавана, што ў раёне па школах ідзе агітацыя насельніцтва за В. Вадзюшана. Школьнікам як маладшых, так і старэйшых класаў на-стаўнікі раздаюць улеткі, каб бацькі ведалі, за каго трэба галасаваць. Начальнік мясцовай арганізацыі «Раённыя электрычныя сеткі» В. Верамеевіч 10 кастрычніка выступіў перад рабочымі і загадаў, каб яны на працягу дня датарэмнава прагаласавалі на сваіх выбарчых участках і прыгразіў пакараннем за няўдзел у выбарах. БХК таксама паведмавіла, што ў раёне створаная негалосная група па кантролі за працай выбарчых участкаў і ходам галасавання, якой падпарадкоўваюцца супрацоўнікі участковых камісіяў і выканкамаўска работнікі.

МУСУЛЬМАНСКАЕ ВYДАНЬНЕ ў СЛОНІМЕ

Слонімскае рэлігійнае Аб'яднанне мусульманай выдала першы нумар свайго бюлетэну «Нур» («Святло»). Выданне распаўсюджаецца бясплатна ў 15 гарадох Беларусі. У нумары распаўсваецца пра сваячынныя для мусульманай месяцы, малітвы і г. д. Наступны нумар мае выйсць ў снежні.

SOS!

Старшыня Каардынацыйнай Рады «Рэгіянальная Беларусь» Сямён Домаш і кіраўнік гарадзенскага грамадзкага аб'яднання «Ратуша» Аляксандр Мілінкевіч накіравалі ў кансультацыйна-назіральную групу АБСЦ ліст з просьбай накіраваць прадстаўнікоў на гаспадарчы суд, паседжанне якога адбылося ў Гародні 8 верасня. Пракуратору Ленінскага раёну Гародні ўзбуджана справа супраць вытворча-прадукцыйнай фірмы «Форт» з мэтай рэанцыяналізацыі належных ёй будынкаў, у якіх здымае памяшканні шэраг універсітэцкіх грамадзкіх аб'яднанняў. «Ратуша», «Гарадзенская ініцыятыва», філія БАЖ, «Маладая Грамада», «ВІТ», «Рада-23», рэдакцыя незалежных газет «Бітва інфармацыі» і «Рэпартаж».

ФЭСТ ПАМЯЦІ НАЦЫЯНАЛЬНЫХ ГЕРОЎ БЕЛАРУСКАГА ВЫЗВОЛЬНАГА РУХУ 1863-1864 ГГ.

Штогадовы ўсёбеларускі фэст, прысьвечаны памяці нацыянальных герояў беларускага вызвольнага руху 1863-1864 гг. адбыўся 22 кастрычніка ў м. Сьвіслач, што на Гарадзеншчыне. Ладзілі свята грамадзкае аб'яднанне «Аслана» (г. Ваўкавыск), Гарадзенскае аддзяленне ГА «Фонд імя Льва Сапегі» і Гарадзенская філія Грамады (БСДГ). У межах фэсту адбылося ўскладанне кветак на магілу Каліноўскіх, святочны мітынг і шэсць. Пасля ўдзельнікі наведвалі вёску Яхашоўка, дзе знаходзіцца былы маентак Каліноўскіх. Там адбылося ўрачыстае асьвячэнне крыжа, усталяванага летась калі маентку. Потым адбыўся канцэрт беларускіх бардаў, у тым ліку Віктара

ГОМЕЛЬСКИ

Шалкевіча, Зыміцера Бартося, Андрэя Мельнікава ды інш. Акрамя таго, на фест запрашаны Уладзімер Арлоў, Рыгор Бардулін, Станіслаў Шушкевіч, прадстаўнікі палітычных партыяў і грамадзкіх аб'яднанняў.

У ГОРАДНІ ЗБІРАЮЦЬ ПОДПІСЫ ЗА ПЕРАЙМЕНАВАНЬНЕ ВУЛІЦЫ СПАРТОВАЙ

У Горадні вядзецца збор подпісаў за перайменаваньне вуліцы Спартовай у «Набярэжную Юзафа Ядкоўскага». Збор подпісаў вядзецца пад кіраўніцтвам Віктара Какарэкі, вядомага гарадзенскага нумізмата. Подпісы будуць накіраваны ў Гарадзенскі гарадзкі Савет дэпутатаў. Юзаф Ядкоўскі - заснавальнік і першы дырэктар Гістарычнага музэю ў Горадні. Сёлета ў сьнежні будзе адзначацца яго 100-гадовы юбілей.

СЬВЯТА НЯ БУДЗЕ, АЛЕ ВЫСТАВА ПРОЙДЗЕ

Гарадзенскі гарвыканкам забараніў гарадзкой радзе БНФ «Адраджэньне» правядзеньне сьвятчных мерапрыемстваў, прамаркаваных да Дня беларускай вайсковай славы - 8 верасьня. Плянвалася, што мерапрыемствы пройдуць на працягу ўсяго дня - два пекіты, тэматычная выстава мастака Зыміцера Іваноўскага, а ўвечары - канцэрт беларускіх бардаў, што меўся адбыцца каля мэмарыяльнага знаку «Пагоя на Грунвальд» ля Калоскай царквы. Забарона матываваная тым, што Гарадзенскі гарвыканкам дагэтуль ня вырашыў пытаньне аб рэгістрацыі мясцовых структураў БНФ «Адраджэньне», хаця выстава мастака Зыміцера Іваноўскага ўсё ж такі адбудзецца каля гарадзенскай канцэртнай залі. Будучы ўскладзеныя кветкі да памятных знакаў героям Грунвальду і паўстанцам 1863 году. У Калоскай царкве ў Фарным касцёле пройдуць набажэнствы, а ўвечары - канцэрт мясцовых бардаў каля Калоскай царквы.

СЛОНІМСЬКІ ДЗЕЦІ МАЮЦЬ ВОЛЮ ДА РАЗВЬВІЦЦЯ

Надаўна ў Слоніме зь ініцыятывы грамадзкага аб'яднаньня «Воля да разьвіцця» быў створаны клуб «Сьвятліца». У працы клубу ўдзельнічаюць дзеці, якія заняты ў розных гуртках - флярэстыкі, плячэньня з саломкі, макрама, мяккіх цацак. Днямі ў гарадзкой бібліятэцы № 4 адбылася выстава вырабаў дэкаратыўна-ужытоковага мастацтва. У верасьні ў «Сьвятліцы» пачала працаваць яшчэ большая колькасьць гурткоў. Гэта дапаможа дзецям не згубіць у вольны час - раней і папашкольным разьвіццях займалася школа - дзе ўспілка дамы пінараў, а зараз за гэта мусіць узяцца прыватныя асобы ды грамадзкія арганізацыі.

КАРАВАН БУКСАВАЎ У БАЛОТАХ БЕЛАРУСКОЙ РЭЧАІСНАСЬЦІ, ПАКУЛІ КАНЧАТКОВА НЕ ЗАГРАЗ

Скандалам скончыўся гарадзенскі этап Міжнароднага культурна-асьветніцкага каравану «Наступны прыпынак - Новае стагодзьдзе». 8 верасьня ўдзельнікі акцыі, якую ладзіць грамадзкае аб'яднаньне «Next Stop - New Life» і шведзкая арганізацыя «Peace Quest», мелі намер правесці ў горадзе прэсканфэрэнцыю і канцэрт у прыватным клубе «Стоп-лінія». Аднак мясцовыя ўлады ў гэты дзень паведалі арганізатарам, што забараняюць ўсе залічаныя акцыі. Напрыканцы жніўня Дзяржаўны камітэт па справах моладзі паведаміў арганізатарам каравану, што ня мае нічога супраць правядзеньня падобнага мерапрыемства. Аднак, кіраўнікі «Next Stop - New Life» вымушаны былі ўзгадніць пытаньне правядзеньня мерапрыемстваў зь мясцовымі выканаўчымі структурамі. Адначасова ў іншым лісьце Дзяржкам па справах моладзі разаслаў па мясцовых выканках ліст, у якім абвясціў, што «ня лічыць магчымым рэкамэндаваць камітатам (аддзелам) па справах моладзі мясцовых выканаўчых і распараджальных органаў рэспублікі падтрымаць правядзеньне каравану». У выніку шэраг праграмаў, сярод якіх - правядзеньне круглых сталаў, вулічных канцэртаў, тэатралізаваных прадстаўленьняў, выставаў, не былі выкананы.

Узельнікі міжнароднага каравану ня зможу правесці сваё мерапрыемства ў ў Магілёве. На прэс-канфэрэнцыі, якую ладзілі арганізатары акцыі, сталі вядомым чарговы падрабязнасьці сумнай гісторыі. Каардынатар праекту зь беларус-

кага боку Алена Юрковіцкая распавяла: «Мэтаю каравану было паказаць - ёсьць магчымасьць для супрацоўніцтва паміж маладзёвымі грамадзкімі арганізацыямі і дзяржавай». Арганізатары хацелі наладзіць падобнае супрацоўніцтва зь першаснага абмену думкамі на спецыяльных круглых сталах, што мусілі склікацца ў кожным з абласных цэнтраў. Магілёўскія ўлады заагавалі разгледзець пытаньне правядзеньня каравану і знайшлі прычыны, паводле якіх была вынесена адмова. Як было паведамлена журналістам, у выніку дзевяціх мясцовых уладаў пацярпеў імідж арганізацыі «Next Stop - New Life», і яе кіраўніцтва мае рашучы намер адстойваць сваю годнасьць і гонар у судзе.

ЦЭНТАР МАЛАДЗЁВАЙ АДУКАЦЫІ ЗАПРАШАЕ

З 11 верасьня распачаўся набор у Гарадзенскі Цэнтар маладзёвай адукацыі (сумесны праект аб'яднаньня «Віт» і «Цэнтру «Трэці сэктар»). Удзел у ім возьме сёлета каля 100 юнакоў і дзяўчатаў ва ўзросьце ад 16 да 21 году. На працягу 7 месяцаў моладзь атрымае дадатковую адукацыю па трох накірунках: асновы журналістыкі, асновы права, грамадзкі мэнаджмэнт.

ТРЭНІНГІ ДЛЯ ДЗІЦЯЧЫХ ІНІЦЫЯТЫВАЎ

9-10 верасьня ў Горадні прайшоў трэнінг у межах праекту «Глябальны рух у інтэрэсах дзяцей». Гэтым разам прадстаўнікі дзіцячых ініцыятываў з Гарадзеншчыны знаёміліся з рознымі аспектамі ўзаемадзейнасьці з дзяржаўнымі структурамі, бізнэсам і грамадзкімі аб'яднаньнямі. Трэнінг праводзілі гарадзенскія трэнеры Віталій Нікановіч і Святлана Руднік. У канцы верасьня ў межах праекту мяркуецца рэалізаваць праграму «Стварэньне і разьвіцьцё праекту».

АШМЯНСКАЯ ТЫНЭЙДЖЭРЫ МАЮЦЬ УЛАСНАЕ ВYДАНЬНЕ

У Ашмянах распачалося выданьне «Інфармацыйнага бюлетэню мясцовай моладзі «Тынэйджэр». Заснавальнікам бюлетэню зьяўляецца аднаймёўнае маладзёвае суполка. Матар ялы выданьня друкуюцца на беларускай і расейскай мовах. Больш дэтальную інфармацыю наконт выданьня можна атрымаць па адрасе: вул. Міцкевіча, 61-4, Ашмяны, 231100, e-mail: Civil_Forum@mail.ru.com

МОЛАДЗЬ І ДЗЯРЖАВА - ПРЫНЦЫПЫ ЎЗАЕМАДЗЕЙНАЬНЬЯ

У Горадні праходзіць другая сесія школы - сэмінару прадстаўніцў недзяржаўных грамадзкіх аб'яднаньняў «Умацаваньне дзейнасьці маладзёвых грамадзкіх аб'яднаньняў». Гэтая сесія мае на назву «Узаемадзейнасьць грамадзкіх аб'яднаньняў зь дзяржавай. Прававыя аспекты. Інфармацыйнае забесьпэчэньне. Фандрызынг». Арганізатарамі школы зьяўляюцца шэраг недзяржаўных арганізацыяў, асноўныя зь якіх - гарадзенская арганізацыя «Віт» і менскі адукацыйны цэнтар «Пост». У сэмінарах прымяе ўдзел некалькі дзясяткаў чалавек з усіх рэгіёнаў Беларусі.

У ГОРАДНІ ЎЗЬНІК КЛЮБ ЛІТАРАТАРАЎ

Група гарадзенскіх літаратараў стварыла ўласны клуб, які будзе аб'ядноўваць паэтаў, празаікаў, крытыкаў, бардаў. Існаваць ён будзе як неформальная суполка. Асноўнай мэтай клубу зьяўляецца актывізацыя літаратурнага жыцьця на Гарадзеншчыне, папулярызацыя таленавітых мясцовых аўтараў у Беларусі і за яе межамі, а таксама - паджаньне творчых сустрэчаў і вечарынаў, актывнае супрацоўніцтва з грамадзкімі арганізацыямі. Ужо напрыканцы кастрычніка клуб плянуе выдаць пэтыцыйную анталёгію «Лябрынты прывіднага замку», у якую будуць уключаны творы Аналяра Брусевіча, Васіля Дзівашэвіча, Эдварда Мазько, Віктара Шалкевіча ды іншых. Кніга будзе выдавацца ў Беласток, дзе і адбудзецца яе прэзэнтацыя на літаратурнай канфэрэнцыі «Бязмежжа».

«ШКОЛЕ ДЭМАКРАТЫЧНАГА ЛІДАРСТВА» - 2 ГАДЫ

24 верасьня ў Трэнінгавай залі грамадзкага аб'яднаньня «Віт» адбылося сьвяткаваньне другой гадавіны працы Гарадзенскай «Школы дэмакратычнага лідарства». Два гады таму 30 юнакоў і дзяўчат першымі ў Беларусі пачалі навучаньне ў межах доўгатаэрміновага курсу пачаткаў грамадзкага мэнаджмэнту. Праграма школы ўключае каля 240 гадзінаў трэнінгавых занят-

каў, пасля якіх навуцэнцы праходзяць стажыроўку ў маладзёвых аб'яднаньнях рэгіёну. За час працы школы адбылося два выпускі. А ўсяго ў «Школе дэмакратычнага лідарства» навучалася 71 асоба. Ёсь сярэдзіны кастрычніка пачнуцца заняткі ў 30 будучых грамадзкіх лідараў, гэта трэці набор школы.

РЭГІЯНАЛЬНЫЯ НАЗІРАЛЬНІКІ НАСТРОЕНЫ РАШУЧА

У Лідзе пачаў дзейнічаць мясцовы клуб выбаршчыкаў. У новую арганізацыю выказалі жаданьне ўвайсьці прадстаўнікі розных рухаў дэмакратычнага кірунку. У межах праграмы прайшоў сэмінар па назіраньні за выбарамі, падчас якога ўдзельнікі вывучылі фіксаваць магчымыя парушэньні. Клуб дэкларуе, што яго мэтай ёсьць атрыманьне рэальнай інфармацыі пра тое, наколькі законна пройдуць восеньскія выбары. У офісе рэчыцкага прадстаўніцтва аб'яднаньня «Грамадзянскія ініцыятывы» адбыўся трэнінг-сэмінар па праблэмах назіраньня за выбарчым працэсам, падчас якога адбылося ўдакладненьне праблемных момантаў. Удзел у мерапрыемстве ўзялі актывісты грамадзкіх аб'яднаньняў Рэчыцы, прадстаўнікі АГП і БНФ.

МЭР ЛІДЫ НЕ СЬЦЯРПЕЎ НАХАБСТВА

26 верасьня ў Лідзе ў клубе заводу «Оптык» падчас арганізаванай уладзімай сустрачы выбаршчыкаў з кандыдатамі ў дэпутаты Палаты Прадстаўнікоў былі затрыманыя некалькі чалавек за распаўсюджваньне агітацыйных матэрыялаў, прысьвечаных байдку выбараў. Некаторыя аэнкэдатычныя сьтуацыі ў тым, што адзін з нумароў апазыцыйнай газэты патрапіў у рукі да кіраўніка гарадзкага выканкама, які прысутнічаў на сходзе. Мэр нахабства не сьцярапэў і заагавалі затрымаць усіх апазыцыйна-рэраў. Было скафіскавана 60 асобнікаў газэты «Голас Ліды», а таксама 25 асобнікаў спэцыяльнага газэты «Рабочы». Групу маладых людзей даставілі ў пастарунак, дзе быў учынены допыт, на аднаго з затрыманых, кіраўніка інфармацыйнага цэнтру «Генэрацыя» Артура Ганько, быў складзены адміністрацыйны пратакол. На наступны дзень, пасля судовага разьбіральніцтва, Ганько пакаралі штрафам у памеры 3 мінімальнага заробка.

ТАВАРЫСТАМ БЕЛАРУСКАЯЙ МОВЫ ЗАЦІКАВІЛАСЯ МІЛІЦЫЯ

У Лідзе сьядзіб супрацоўнікі МСМ наведвала міліцыя. Ордэру на выбіс супрацоўнікі МУС ня мелі, мабыць, палічыўшы гэта неабавязковай для сьбе фармальнасьцю. Быў праведзены падарожны агляд памяшканьня. Міліцыя шукала матар'ялы зьвязаныя з акцыяй «Байкот-2000», і высьвятляла месца друку газэты «Голас Ліды», а таксама паходжаньне і прыналежнасьць абсталяваньня. Атрымаўшы тлумачэньні і копіі дакумэнтаў на абсталяваньне ды арэнду памяшканьня, міліцыя забрала адзінаквыя асобнікі спэцыяльнага «Рабочага», а таксама тры відэазапісы з той прычыны, што ніхто з прысутных ня ведаў, што на я запісана.

СЭМІНАР ДЛЯ СЯБРАЎ НЕЗАЛЕЖНАГА ПРАФСАЮЗУ

У Горадні прайшоў «Агульнапрафсаюзнае навучаньне» для новых сябраў незалежных прафсаюзаў. Сэмінар быў наладжаны цэнтрам прафсаюзнага навучаньня ВА «Азот», у ролі трэнэраў выступілі дырэктар рэспубліканскага цэнтру навучаньня Беларускага незалежнага прафсаюзу Павел Майсеевіч і дырэктар аналягічнага мясцовага цэнтру Сяргей Антусевіч. Неабходнасьць падобных трэнінгаў арганізатары абгрунтавалі складанымі палітычнымі ўмовамі, у якіх сябрам незалежных прафсаюзаў варты мець пачаткі неабходных прававых ведаў.

У ЛІДЗЕ ЗЬЯВІЛАСЯ НОВАЯ МАЛАДЗЁВАЯ ГАЗЭТА

У Лідзе пры дапамозе інфармацыйнага цэнтру «Генэрацыя» выддадзены першы нумар маладзёвай газэты «Lida Exit». Па словах рэдактара Зыміцера Шаха, выданьне скіраванае на 15-20-гадовую моладзь і будзе цалкам беларускамоўнае. На працягу бягучага году газэты будзе выходзіць раз на месяц, з наступнага - два разы на месяц. У будучым плянуецца зьмясціць у сетцы інтэрнэт уласны сайт.

«ЗАЯВА «БАРЦ»

Вярхоўнаму Суду Рэспублікі Беларусь Грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» г. Горадня, вул. Будзэнага, 48А - 74

ЗАЯВА

08. 07. 2000 года Радай грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» ў Міністэрства Юстыцыі Рэспублікі Беларусь былі пададзены ўсе неабходныя дакумэнтны з просьбаю аб рэгістрацыі грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» і яго эмблемы згодна з законам Рэспублікі Беларусь «Аб грамадзкіх аб'яднаньнях» ды іншымі актамі заканадаўства.

08. 08. 2000 года намі быў атрыманы ліст з Міністэрства Юстыцыі Рэспублікі Беларусь з адмовай у рэгістрацыі грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» і яго эмблемы. Прычынай адмовы ў рэгістрацыі называецца тое, што «...шэраг статутных задач і мэтаў дзейнасьці ... аб'яднаньня прадблежвае ўмяшаньне ў дзейнасьць іншых грамадзкіх аб'яднаньняў, распаўсюджваньне інфармацыі пра іх статутную дзейнасьць, у тым ліку і міжнародных, а таксама аказаньне ім дапамогі ў ахвечыццельна-статутнай дзейнасьці».

Дадзеныя тлумачэньні лічым недастатковымі і неабгрунтаванымі. Яны ня могуць быць падставой для адмовы ў рэгістрацыі грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ».

Просім абавязваць Міністэрства Юстыцыі Рэспублікі Беларусь зьрэгістраваць грамадзкае аб'яднаньне «БАРЦ» і яго эмблему. Прыкладаем копію Статуту грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» і копію ліста Міністэрства Юстыцыі Рэспублікі Беларусь «Аб адмове ў рэгістрацыі».

06.09.2000

Старшыня Рады грамадзкага аб'яднаньня «БАРЦ» А. У. Мілінкевіч

СЭМІНАР ДЛЯ «НЯЧЭСНЫХ» ЖУРНАЛІСТАЎ

У Берасьці на базе цэнтру «Вежа» адбыўся трохдзённы сэмінар, арганізаваны IREX/ProMedia для журналістаў зь недзяржаўных газэтаў Берасьцейскага і Гарадзенскага рэгіёнаў. Удзельнікамі сустрачы сталі не выдаўцы мясцовых бюлетэняў, а журналісты, якія маюць пэўны досвед у сваёй галіне, супрацоўнікі «Берасьцейскага Кур'ёра», «Біргі інфармацыі», іншых рэгіянальных выданьняў. Трэнінг праводзілі Джым МакКензі (дырэктар Прадстаўніцтва IREX) і Павел Быкоўскі (карэспандэнт газэты «Беларускі рынак»). Сабраньня разглядалі жанры журналістыкі, аналізавалі ўдаўля і няўдаўля артыкулы ў розных жанрах, вучыліся працаваць з крыніцамі інфармацыі (кантакты, палітыкі, афіцыйныя даклады), асвойвалі інтэрвію як тэхніку збору інфармацыі.

ДЫК ШТО ЁСЬЦЬ ГЭТА - ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА?

10 верасьня ў Берасьцейскім цэнтры «Вежа» прайшоў сэмінар на тэму «Што такое правы чалавека», які ладзіўся для студэнтаў Берасьцейскага рэгіёну. Арганізавала сэмінар «Прававая клініка» цэнтру «Вежа». Падчас сэмінару былі закранутыя пытаньні філязофіі праваў чалавека, унутрыдзяржаўна і міжнароднага мэханізму іх абароны. Як працяг праграмы, 23 і 24 верасьня ў «Вежы» адбыўся чарговы сэмінар «Прававая клініка: навучаньне студэнтаў права практычным навыкам працы юрыста».

МІЖНАРОДНЫ СЭМІНАР ПА ЭКАЛЯГІЧНАЙ АДУКАЦЫІ І ВЫХАВАНЬНЮ

Напрыканцы верасьня Берасьцейскі «Цэнтар экалягічных і сацыяльных дасьледаваньняў і інфармацыі «Неруш-цэнтар» правёў двухдзённы міжнародны навукова-мэтадзны сэмінар пад назвай «Сучасныя тэхналягіі экалягічнай адукацыі і выхаваньня». Сэмінар праводзіўся пры ўдзеле шэрагу навуковых устаноў гораду і раёну. Удзельнікаў было больш за 30 чалавек, сярод якіх - спэцыялісты зь Беларусі, Нямеччыны, Польшчы, Украіны. Акрамя пленарных паседжаньняў, была арганізаваная праца сэкцыяў. Па выніках сэмінару плянуецца выданьне навукова-мэтадзчнага зборніка матэрыялаў.

ПЕРАДВЫБАРЧЫ ШАЛ...

У Берасцы быў затрыманы прадстаўнік праваабарончага цэнтру «Вясна» Васіль Андросюк, які распаўсюджаў газету «Рабочы». Ён быў дастаўлены ў Ленінскі райаддзел міліцыі, дзе на яго быў складзены адміністрацыйны пратакол. Некалкі дзясяткаў нумароў газеты былі сканфіскаваныя. Падобны інцыдэнт адбыўся і ў Гомлі, дзе супрацоўнікамі міліцыі ва ўласнай машыне быў затрыманы Анатоль Паплаўны, старшыня гарадской арганізацыі БНФ. Учышчыў ператрус, міліцыянты знайшлі ў багажніку спэцыяльны газету «Рабочы». Газету сканфіскавалі, а кіраўніка мясцовага БНФ заавезылі ў РАУС, дзе пратрымалі 2 гадзіны, пасля чаго склалі пратакол. Таксама ў Гомлі ў кватэру да лідара грамадзкага аб'яднання «Грамадзянскія ініцыятывы» Віктара Карніенкі падманым чынам уціснулі шасцёрка супрацоўнікаў МУС. Спачатку яны патрабавалі ў гаспадар паказаць газету «Рэспубліка», а потым - «Рабочы». Документаў на вобыск міліцыянты не паказалі, таму гаспадар папрасіў іх пакінуць кватэру. Урушаны падзей, Карніенка напісаў заяву пракурору.

ЮРЫСТ, БУГАЛЬТАР І САКРАТАР «РАСКІНУЦЬ» НА ТРОХ

На базе берасцейскага цэнтру «Вежа» прайшла сэр'я семінараў клубу «На трох». Заняткі клубу праводзілі прафесійны юрыст, бухгалтар і сакратар-рэферэнт, кожны зь якіх у сваёй галіне асвятлялі спэцыфіку працы ў грамадзкім аб'яднанні. На першым паседжанні разглядалі прававыя нюансы дзейнасці айчынных НДА, нарматыўная база, таксама былі закрануты пытанні прававой абароны.

АМАПАЎЦЫ ЗЛАВІЛІ «НЕБЯСЬПЕЧНАГА» ЗЛАЧЫНЦУ

У Віцебску каля школы № 40 узброеным атрадам АМАПу (каля 15 чалавек) быў затрыманы актывіст Маладога Фронту Яніс Чучман, які расклейваў улеткі «Маладзё на выбаўры ня пойдзе». Ён быў дастаўлены ў Першамайскі РАУС г. Віцебску, куды адрозу ж прыехалі прадстаўнікі праваабарончага цэнтру «Вясна-1» БНФ. Паводле слоў дзяжурнага міліцыянта прапаршчыка А. Варпавета, прычынай затрымання і высьвятленьне асобы (Яніс меў пры сабе пашпарту) было падарэзанне ў здэяісьненні проціпраўных дзеянняў. Пасля складання пратаколу аб адміністрацыйным правапарушэнні (арт. 167/1 - публічны заклік да байкатавання выбараў) затрыманы быў змешчаны ў «клетку». Хадатайніцтва аб прадстаўленні юрыдычнай дапамогі было груба адхіленае міліцыянтамі.

АРШАНСКАЯ ўЛАДЫ НА КАМПРАМІС НЯ ІДУЦЬ

Аршанскія грамадзкія аб'яднанні падалі заяўку ў Аршанскі гарвыканкам на правядзенне 15 верасня пікету з патрабаваннем да ўлады вырашчыць праблему зь юрыдычнымі адрасамі для неадзяжыхных арганізацый і газэтаў, якія ня могуць прайсці перарэгістрацыю. У горадзе склалася проста ўнікальная сытуацыя: мясцовая грамадзкая арганізацыя, якая жадае зарэгістравацца ва ўстаноўным парадку, практычна ня мае магчымасці знайсці юрыдычнага адрасу. Прадстаўнікі трэцяга сектара падазраюць, што існуе негалоснае распараджэнне, згодна зь якім прадпрыемства, камунальныя службы наагул не прадстаўляюць памішканы пад юрыдычны адрас. На сустрачцы прадстаўнікоў семі арганізацый гораду з кіраўніцтвам гораду старшыня гарвыканкама Вялянцін Майсёкск адкрыта адмовіўся чым-небудзь дапамагчы ў вырашэнні гэтай праблемы.

СВАБОДА ВІБАРУ

Прадстаўнікі пастаўскіх дэмакратычных аб'яднанняў сьведчаюць, што ўжо на першых этапах правядзення перадавыбарнай кампаніі было далапучана шмат сур'ёзных правапарушэнняў. У Глыбокім група выбарчыкаў сабрала патрэбную колькасць подпісаў за вылучэнне ў склад выбарчай камісіі па адной з акругаў мясцовага мэдэка, што прытрымліваецца дэмакратычных поглядаў. Але яго, які і шэраг іншых непажаданых у выбарчых камісіях асобаў, не зарэгістравалі без сур'ёзнай матывацыі. Праўда, каб канчаткова ня выкрыць

адкрытае самаўпраўніцтва, па Віцебскай вобласці ў склад камісіі былі ўключаныя 9 прадстаўнікоў ПКБ і 4 асобы ЛДПБ. Напрыклад, у Паставах выбарчы працэс арганізуюць правяральныя раней старшыня калгасу «Дружба» Б. Шылько і два пэнсіянэры-камуністы.

СВАБОДНЫ ПРАФСАЮЗ ДАПАМАГАЕ ІНВАЛІДАМ БАРАЊЦЬ СВАЕ ПРАВЫ

У Воршы Свабодны прафсаюз пры дапамозе інстытуту амэрыканскага прафсаюзу АФТ-КПП правёў семінар для інвалідаў па слыху і маўленьні, на якім удзельнікі вучыліся абараняць свае правы праз распаўсюдку калектыўнай дамовы і яе заключэнне з нанимальнікам.

ВІЦЕБСКІ «ДОН КІХОТ» ДВОЙЧЫ ПАЦЯРПЕЎ АД НЕВЯДОМЫХ

Арганізатар віцебскага філіялу Беларускай сацыял-дэмакратычнай Грамады (БСДГ) Алесь Мудрычэнка перадаў у сродкі масавай інфармацыі тэкст заявы, дзе паведамляе аб двух нападках, якім ён падвяргаўся на мінулым тыдні. Паводле яго слоў, у абодвух выпадках адбывалася гэта ў самым цэнтры Віцебска, на плошчы Леніна, дзе Мудрычэнка ўжо правёў палову свайго месячнага санкцыянаванага пікета. Увесь гэты час ён, стоячы пад бел-чырвона-белым сцягам, агітаваў мінакоў за байкот кастрычніцкіх выбараў у Палату прадстаўнікоў. 27 верасня ў пікетуюца разарвалі плакат, на якім пад партрэтам Лукашэнкі было напісана: «Я на выбаўры не пайду - усе роўна падмануць». У другім выпадку, 29 верасня, невідомы чалавек, сказаўшы «гэта табе за баю», кінуўся на пікетуюца з кулакамі і разбіў яму твар. Адбылося гэта ў той момант, калі міліцыянт, прыстаўлены ахоўваць грамадзкі парадок у месцы правядзення пікета, адыйшоўся. Урэшце, пацярпелы не адрагавалі і іншых глумачэнняў таго, чаму міліцыянт не адрагавалі на інцыдэнт. Нагледзячы на гэтыя інцыдэнты, аўтар заявы шчыра два тыдні збіраўся праводзіць пікет, агітуючы за байкот выбараў і збіраючы заявы тых, хто жадае ўступіць у БСДГ.

СЭМІНАР ПА ВЫДАВЕЦКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Гарадзім рэсурсавым цэнтрам «Гасцінчы» быў праведзены семінар для зацікаўленых асобаў па арганізацыі неадзяжыхных выдавецкай дзейнасці. Удзельнікі семінару мелі магчымасць пазнаёміцца з асновамі фандрэзынгу, распрацаваць плян выдавецкай працы.

«ТАРАСУ НА ПАРНАСЕ» - СКОРА 150 ГОД!

У Гарадку пачалася праца па падрыхтоўцы святкавання 150-годдзя з дня напісання слаўтай паэмы «Тарас на Парнасе», аўтарам якой лічыцца Канстанцін Вераніцын. Плян падрыхтоўкі разлічаны на пяць гадоў - да 17 красавіка 2005 года і змяшчае разнастайныя мерапрыемствы. Сярод іх: пераклад паэмы на ўрапейскія мовы, адкрыццё мэмарыяльных знакаў, правядзенне чытанняў, арганізацыя дзейнасці грамадзкай Акадэміі таласазнаўства і г. д. Усю працу плянуецца весці сумесна зь вядучым таласазнаўцам краіны - Генадзем Кісальёвым.

ФРАНЦІШКУ СКАРЫНЕ - 510

10 верасня ў Польшу святкавалі 510-годдзю з Дня народзінаў слаўмага беларуса Францішка Скарыны. На працягу ўсяго дня ў горадзе праходзілі святочныя мерапрыемствы. На цэнтральных пляцах адбываліся тэатральныя прадстаўленні, у Сафійскай катэдры прайшоў канцэрт арганнай і вакальнай музыкі. На пляцы Скарыны падчас мерапрыемства пад назвай «Зазірнем у сярэднявечча» дэманстраваліся гістарычныя строй, сьпяваліся песні, выступіў Наваполацкі рыцарскі клуб «Жалезныя воўкі». На святкаванні сябры зь Беларускага саюзу пісьменнікаў, зь якімі ў бібліятэках гораду адбыліся тэматычныя сустрачкі. Уніята адзначалі ўгодкі юбілею Скарыны набажэнствам. Трэба адзначыць, што сьветныя святкаванні было нешматлікім. Юбілей першадрукара пачалі адзначаць з 1974 года, калі на Беларусі менавіта ў Польшу быў упершыню пастаўлены помнік Скарыне.

ВЫБУХ КАМУНІКАЦЫЎ У ПАСТАВАХ

У Паставах ужо пачало выдавацца шэсць незалежных выданняў. Акрамя незалежнай газеты «Сумежжа», газэты НДА Заходняй Віцебшчыны «Красы» з дадаткам «Краязнаўца Плазэр» я зьявілася жаночая рэгіянальная газэта «Саброўка» (ужо выдадзены два яе нумары), якая будзе мець дзіцячы дадатак «Знічка», праваабаронча - юрыдычны бюлетэнь «Правое вакно» ды культурна - экалагічная газэта «Шыпшына». У хуткім часе пачне выдавацца бюлетэнь для моладзі.

АРШАНСКАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ ДАМАГАЮЦА РЭГІСТРАЦЫ

15 верасня ў Воршы ў цэнтры гораду прайшоў пікет у падтрымку свабоды слова з патрабаваннем рэгістрацыі грамадзкіх арганізацый і газэты «Кучейна». Ініцыяваная гэтая акцыя была Асамблеяй дэмакратычных няўрадавых арганізацый. У ёй бралі ўдзел прадстаўнікі грамадзкай арганізацыі «РША», аршанскай рэгіянальнай структуры Свабоднага прафсаюзу беларускага, Партыі БНФ, БСДП (НГ), «Маладзкіх сацыял-дэмакратаў» і Цэнтру падтрымкі дэмакратычных пераўтварэнняў. Прычынай правядзення пікету сталася тое, што фактычна ніводна аршанская дэмакратычная арганізацыя ня можа атрымаць афіцыйнай рэгістрацыі. Найчасцей праблема ўзнікае з-за аднаўдасці юрыдычнага адрасу, які муісць быць у памяшканні, што не ўваходзіць у жылы фонд. Разам з тым дзяржаўныя арганізацыі, гаспадары гэтых плошчаў, адмаўляюць прадстаўнікам трэцяга сектара ў прадстаўленні неабходных памяшканняў.

ПІКЕТ У ПАДТРЫМКУ МЯСЦОВАГА «ТРЭЦЬЯГА СЭКТАРУ»

15-га верасня ў Віцебску адбыўся пікет, асноўнай мэтай якога было прыцягненне ўвагі да праблемеў няўрадавых арганізацый Беларусі. Пікет быў наладжаны Грамадзкім аб'яднаннем «Контур» супольна зь Віцебскім асветніцкім таварыствам «Паходня». Сабраў ён каля 25-ці ўдзельнікаў. Да акцыі далучыліся прадстаўнікі іншых грамадзкіх аб'яднанняў і групы: БНФ «Адраджэнне», ВСМ «Вера», Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў, Малады Фронт. На пікеце распаўсюджваліся ўлеткі «Асамблея дэмакратычных няўрадавых арганізацый супраць выбарчага фарсу», газэта віцебскай моладзі «Вера», незалежнае інфармацыйна-аналітычнае выданне «Віцебская Трыбуна».

У ШУМЛІНЕ ЗЬВ'ЯЛІСЯ ўЛАСНА НЕЗАЛЕЖНАЕ ВІДАНЬНЕ

У Шумліне, што ў Віцебскай вобласці, на днях выйшаў першы нумар незалежнага выдання «Святанак». Новае выданне будзе змяшчаць на сваіх старонках інфармацыю грамадзка-палітычнага кірунку, а таксама сацыяльныя і культурныя навіны. Выходзіць бюлетэнь будзе на чатырох старонках фармату А4.

«ІДЫЁТ» РАСПЯВЯДАЕ ПРА АЛЯКСАНДРА ПУШКІНА, БЕЛАРУСКАГА МАСТАКА

У Віцебску адбылася прэзентацыя 37-га нумару мастацка-публіцыстычнага часопісу «Ідыёт». Новы нумар прысвечаны мастаку Алесю Пушкіну. Тут ёсць літаратурныя апусы на любы густ і розны жанр - ад падарожных нататак да ўспамінаў і лірыкі. Я заўсёды, некалькі старонак прысвечана хроніцы культурнага жыцця Віцебску. Часопіс робіцца самвыдат з 1993 года, і ўсё дзякуючы намаганням рэдактара Вячаслава Новікава. А ў 1995 годзе часопіс атрымаў у Маскве Малую Букераўскую прэмію.

НОВЫ НУМАР «КАЛОСЬСЯ»

Выйшаў новы нумар літаратурна-мастацкага альманаху полацкага Таварыства волных літаратараў «Калосьсё». Яго адкрывае апаўданае «Шпацёр аднаго ценю» французскага паэта-авагардыста Гіёма Аполінера, які паходзіць з вядомага беларускага роду Кастравіцкіх. На беларускую мову твор пераклаў Леон Баршчэўскі. У нумары надрукаваны творы аўтараў з усіх рэгіёнаў Беларусі. Проза прадстаўлена апаўданаўмі Вінцэся Мудрова, Ігара Сідарука, Міхася Андросю-

ка, Алеся Аркуша. Друкецца ў нумары і другая кніга рамана Вітаўта Чаропкі «Поўны кэркеш». Пазію прадстаўляюць Надзея Салодкая, Юрась Папцюла, Таццяна Хмара ды інш. Таксама ў нумары змешчаныя рэцэнзіі на 13 кніг беларускіх аўтараў, што выйшлі ў неадзяжыхных выдавецтвах. Альманах аздоблены графікай Хведара Хамікова, малодшага брата вядомага беларускага сьпівачка Алена. З новым нумарам альманаха «Калосьсё» можна пазнаёміцца і ў інтэрнэце (<http://kalossie.freesevers.com>).

СВЬЯТА ГАБРЭЙСКОЙ КНІГІ

22 кастрычніка ў Польшу будучы святкаваць Дзень габрэйскай кнігі. Арганізатарам свята зьяўляецца Польша габрэйскі культурны цэнтар. У межах святкавання адбудуцца дзве выставы: малюнкаў і кнігаў габрэйскіх аўтараў. Мерапрыемства будзе праходзіць пад знакам вядомага габрэйска Бэна Іахуды, ураджэнца Беларусі, які адрадыў старажытны габрэйскую мову - іўрыт. Нарадзіўся Бэн Іахуда ў вёсцы Лукі, што на Шаркаўшчыне. У хуткім часе на яго радзіме будзе адчынены музей, арганізоўвае яго жыхар вёскі Эдмунд Грын. На свята з'явіцца шмат госьцяў зь Віцебску, іншых гарадоў Беларусі, аўтары кнігаў на габрэйскую тэматыку. Наваполацкі пісьменнік Аляксандр Чарніцкі выступіць зь дэкларам, у якім распавядалася пра жыццё і творчасць Бэна Іахуды. Нагледзячы на вялікі ўклад ураджэнца Беларусі ў габрэйскую культуру, яго імня не ўгадваецца ані ў водной беларускай энцыклапедыі.

ІНФАРМАЦЫЯ ПРА ДЗЕЙНАСЦЬ ЦМІ «КОНТУР»

15-га верасня ў Віцебску Грамадзкім аб'яднаннем «Цэнтар Маладзёных ініцыятыў «Контур» супольна зь Віцебскім асветніцкім таварыствам «Паходня» быў зладжаны пікет прысьвечаны праблеме грамадзкага сектара. Мэтай акцыі было прыцягненне ўвагі да праблемы, зь якімі сутыкаюцца няўрадавыя арганізацыі ў Беларусі. У адрозненне ад цывільзаваных краінаў, у Беларусі ўлады ня толькі не спрыяюць, але і ўсяляк перашкаджаюць дзейнасці няўрадавых арганізацый. Сыстэматычна змяняюцца правыя ўмовы існавання арганізацый трэцяга сектара, ускладняюцца працэдурны рэгістрацыі і атрымання памяшкання для іх дзейнасці. Больш за тое, у 1999 годзе была праведзена перарэгістрацыя грамадзкіх арганізацый, і толькі 57% ад колькасці арганізацый здолелі прайсці гэтую працэдурную пасляхова.

Пікет сабраў каля 25-ці ўдзельнікаў, якія трымалі наступную лэзунгі: «свабода слова - асноўная прыкмета цывільзаваных краін», «камісія Зямляніна знішчыла 211 грамадзкіх аб'яднанняў!!!», «рэгістрацыя і перарэгістрацыя грамадзкага сектара - парушэнне праваў чалавека», «дзяржаўе непатрэбны культурніцкі,асветніцкі і маладзёвыя аб'яднанні». Да акцыі далучыліся прадстаўнікі іншых грамадзкіх аб'яднанняў і групы: БНФ «Адраджэнне», ВСМ «Вера», Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў, Малады Фронт. На пікеце распаўсюджваліся ўлеткі «Асамблея дэмакратычных няўрадавых арганізацый супраць выбарчага фарсу», газэта віцебскай моладзі «Вера», незалежнае інфармацыйна-аналітычнае выданне «Віцебская Трыбуна».

Падобныя імпрэзы, ініцыяваныя Асамблеяй дэмакратычных няўрадавых арганізацый, прайшлі і ў іншых гарадах Беларусі.

СТУДЭНТАМ - КІРАВАЦЬ САМІМ

22-23 верасня ў Віцебску Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў супольна зь Нідэрляндскага Звяззу Студэнтаў правяло семінар прысьвечаны праблеме студэнцкага самакіравання. Да ўдзелу ў семінары былі запрошаны прадстаўнікі студэнцкіх арганізацый г.Віцебска. Трэнажыры выступіў сябры Нідэрляндскага Звяззу Студэнтаў і менскага ЗБСУ. Удзельнікі мелі магчымасць зазнаёміцца з досведам ўрапейскіх краінаў, паўдзельнічаць у дыскусіі адносна перспектываў студэнцкага самакіравання ў Беларусі, вызначыць першапачатковыя дзеянствы для яго развіцця. Па выніках семінару зь ліку студэнтаў розных віцебскіх ВНУ была сфарміравана ініцыятыўная група, якая будзе спрыяць усталяванню студэнцкага самакіравання ў Віцебску і займацца прапагандай яго ідэяў сярод віцебскага студэнцтва. Узначалі ініцыятыўную групу студэнтка Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэту Таццяна Карпечанка, сябра Віцебскае суполкі ЗБС.

У падборцы скарыстаная інфармацыя: Беларуска Асацыяцыя Рэсурсавых Цэнтраў. BANC List NEWS (barsc@user.unibel.by). Цэнтар «Вежа» (Берасце) - e-mail: vezhai@brest.unibel.by. Прэсавая група БНФ (e-mail: press@csccs.lingvo.minsk.by). Кантакт-цэнтар (Крычаў) - e-mail: Kontakt-centr@mogilev.unibel.by. ЦМІ «Контур» (Віцебск) - e-mail: kontur@vitebsk.net.

ЧАРГОВАЙ МАСАВАЙ АКЦЫЯЙ АПАЗЫЦЫЯ ПРАТЭСУТУЕ СУПРАЦЬ НЕДЭМАКРАТЫЧНЫХ ВЫБАРАЎ

**Напярэдадні парламанцкіх выбараў
14 кастрычніка ў Менску прайшла акцыя
пратэсту беларускай апазіцыі
«Супраць дыктатуры і выбарчага фарсу!».**

Шэсцьце, у якіх удзельнічала некалькі тысяч чалавек, прайшло ад Акадэміі Наук да Опернага тэатру. За некалькі гадзінаў да пачатку мерапрыемства Менгарвыканкам забараніў рух па згаданым маршруце. Аднак гэта не перашкодзіла ўдзельнікам трываць менавіта выбарчага маршруту. Каля Опернага тэатру адбыўся кароткі мітынг, на якім выступілі старшыня БНФ Віцук Вячорка, кіраўнік АГП Анатоль Лябедзька, лідар Маладога Фронту Павел Севярынец.

ПА АФІЦЫЙНЫХ ЗВЕСТКАХ, ВЫБАРЫ АДБЫЛІСЯ. ЯКІЎ УДАЛІСЯ – НЕДЭМАКРАТЫЧНЫЯ

15 кастрычніка ў Беларусі адбыліся парламанцкія выбары. Па дадзеных Цэнтравыбаркаму, у 96 з 110 выбарчых акругаў колькасць прагаласаваных была большай за 50 адсоткаў. Выбары не адбыліся ў чатырох акругах Берасцейскай вобласці, у трох акругах Менску, у Віцебску, Барысаўе, Маладзечне. Яшчэ невядомыя канчатковыя афіцыйныя лічбы, але ўжо зараз можна ўпэўнена канстатаваць адно – падчас выбараў была зафіксаваная велізарная колькасць парушэнняў выбарчага заканадаўства. Асабліва гэта тычыцца рэгіёнаў.

У Менску на выбарчым участку студэнцкага гарадка БДУ каля паловы выбарчыкаў, якія былі ўнесены ў спісы для галасавання, прагаласавалі ўжо да суботы 14 кастрычніка. Да студэнтаў, якія не прагаласавалі дэмаграфічна, прадстаўнікі кіраўніцтва інтэрнату заходзілі ўжо не з абстрактнымі заклікамі прыняць удзел у выбарах, а з канкрэтным пытаннем: «Чаму не прагаласавалі?». Аднак, маўляў, выбары ж заўтра, успрымаўся як крамола. На наступны дзень 15 кастрычніка адміністрацыя прысьпешыла рэшту студэнтаў.

ШТО РАБІЛІ ЛІДАРЫ АПАЗЫЦЫІ 15 КАСТРЫЧНІКА?

15 кастрычніка кампанія «Байкот - 2000» была ў сваім піку. Лідары апазіцыйных партыяў і арганізацыяў рабілі ў гэты дзень тое, да чаго заклікалі ўсіх белару-

саў: альбо адпачывалі, альбо працавалі. Усе былі далёка ад тых месцаў, дзе рэжым імітаваў «выбары ў парламент».

ВІЦУК ВЯЧОРКА, старшыня БНФ, падчас выбараў у палатку быў у офісе Партыі БНФ: тэлефанаваў, цікавіўся тым, як праходзіць галасаванне, а таксама сачыў за актуальнымі падзеямі праз інтэрнет.

АНАТОЛЬ ЛЯБЕДЗЬКА, старшыня Аб'яднанай Грамадзянскай Партыі, распавёў, што 15 кастрычніка для яго быў днём адпачынку. За апошнія 2 месяцы гэта першы дзень, калі сп. Лябедзька дазволіў сабе ляжаць на канапе і чытаць газеты, якія сабраліся за гэты час.

ЗЬМІЦЕР БАНДАРЭНКА, каардынатар Харты'97 у дзень выбараў у палатку паехаў разам з сябрамі ў лес, дзе меў магчымасць на свежым паветры добра адпачыць і атрымаць асалоду ад беларускай прыроды.

АЛЯКСЕЙ КАРОЛЬ, намеснік старшыні БСПД (НГ), прытрымліваўся актыўнага байкоту выбараў. 15 кастрычніка першую палову дня ён абходзіў выбарчыя участкі і назіраў, як праходзіць галасаванне. Увечары сп. Кароль таксама займаўся палітычнай працай.

ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ, лідар Маладога Фронту, 15 кастрычніка правёў ува Упраўе БНФ, дзе працаваў з дакументамі, а таксама цікавіўся інфармацыяй з галасавання, якая найхутчэй трапіла ва Упраўе.

«ВЫБАРЫ» НА БЕЛАРУСІ

Шэраг парушэнняў пры выбарах зафіксаваны ў Гorkах Магілёўскай вобласці. Кіраўніцтва школаў загадала настаўнікам абходзіць з хатнімі візітамі бацькоў навучэнцаў і агітаваць іх за дэмаграфічнае галасаванне. Цягам тыдня чальцы выбарчых камісіяў хадзілі з урнамі па кватэрах і пасілі выбарчыкаў прагаласавать дэмаграфічна. Студэнтам Горакскай акадэміі паабяцалі за дэмаграфічнае галасаванне даць тыднёвы адпачынак, а ў адваротным выпадку ім пагражалі адлічэннем з навучнай установы.

У Бабруйскай выбарчай акрузе № 65 у вёсцы Катка для заахвочвання да галасавання былі выкарыстаны падступныя прыманкі. Адзін з кандыдатаў, дырэктар Бабруйскага хлебакамбінату Уладзімір Пасюра, завёў у вёску на продаж танны камбікорм – коштам 4950 рублёў за мэх, калі ў крамах гэты прадукт каштуе 6670 рублёў. Сам кандыдат пры гэтым знаходзіўся побач у якасці нагляднай агітацыі.

На Глускім выбарчым участку № 28 за тры дні колькасць выбарчыкаў скарацілася на 310 чалавек. Якая хвароба альбо эпідэмія выкасіла іх рады – невядома. Кожны дзень дэмаграфічнага галасавання спіс выбарчыкаў наўхільна скарачаўся. Калі 11 кастрычніка ў спісе было 1948 чалавек, дык 13 кастрычніка іх засталася толькі 1638. Куды дзелься астатнія – зараз высвятляе назіральнік Аляксандр Кульба.

У Пінску ўдзел у выбарах прыняло крыху больш за 51%.

Пры гэтым большасць выбарчыкаў галасавала супраць усіх кандыдатаў. Дэмаграфічнае галасаванне працягвалася амаль увесь тыдзень, на некаторых участках дэмаграфічна прагаласавала да 50% ад усіх, хто прымаў удзел у галасаванні. На студэнцкіх мясцовых навуковых установах – тэхнікумаў і каледжаў – чыніўся ціск з боку лектараў і выкладчыкаў, студэнтам пагражалі адлічэннем.

Шматлікія парушэнні былі зарэгістраваныя наглядацкімі з грамадзкіх арганізацыяў на выбарах у Рочыцы. Яшчэ пры правядзенні перадавыбарчай агітацыі ў горадзе распаўсюджваліся ўлёткі без выхадных дадзеных, якія рэкламавалі аднаго з кандыдатаў – цяперашняга выканкамаўскага старшыню камісіі па аграрных пытаннях. Акрамя таго, выбарчыя атрымлівалі па некалькі бюлетэняў у адны рукі. А выбарчыя камісіі за 15 дзён да галасавання яшчэ не былі падрыхтаваныя да выбараў – тут нават ня мелі складзеных выбарчых спісаў. У сам дзень галасавання назіральні-

каў спрабавалі абмежаваць у іх дзейнасць, вызначаючы ім месцы, дзе яны не маглі выконваць свае абавязкі.

У Ружане (Берасцейская вобласць) улады не дапусцілі назіраць за выбарамі прадстаўнікоў грамадскай арганізацыі «Яравіт», спасылаючыся на тое, што яны ня маюць пасведчання ад газеты «Голас Пружанай», хаця заявы яны падалі ва ўстаноўленым парадку за дзень да выбараў. Калі назіральнікі ўсё-ж такі атрымалі пасведчання ад газеты, іх пусцілі на участак, але праз некаторы час прымуслі іх пакінуць – у гэты момант якаясь прыбыла нейкая таямнічая машына. Калі машына з'ехала, назіральнікам зноў дазволілі вярнуцца на участак.

Па Белаўскай акрузе №7 (Пружаны Берасцейскай вобласці) назіральніку ад грамадскай арганізацыі «Яравіт» Язэпу Машкале заміналі ў выкананні ягоных абавязкаў. Калі пачаўся падлік галасоў, чальцы камісіі зачынілі дзверы перад носам назіральніка, які на невядомы час адлучыўся. Назіральніку прыйшлося сачыць за падлікам бюлетэняў праз вокны будынку, у якім засядала камісія.

У вёсцы Скорцы Пружанскага раёну (Берасцейская вобласць) быў наладжаны імпрызаваны выязны ўчастак. Сама камісія знаходзіцца ў суседняй вёсцы, але ж брыгадзір калгаса вырашыў палегчыць сваім аднавяскоўцам працэдур галасавання. Пры гэтым высковая камісія складалася з адной асобы, які адначасова і тлумачыў выбарчыкам, за каго трэба аддаць свой голас.

У Маладзечне сярод шэрагу парушэнняў было зафіксавана наступнае: запрашэнне на выбары атрымалі нябожчкі. Так, чалавек, памерлы два гады таму, быў унесены ў спісы выбарчыкаў па сваёй акрузе.

СТУДЭНТЫ ПІКЕТАВАЛІ БЕЛАРУСКУЮ АМБАСАДУ Ў ВАРШАВЕ

15 кастрычніка ў Варшаве маладзёвая арганізацыя Зацінчаных Беларускіх Студэнтаў сумесна з «Беларускай асацыяцыяй студэнтаў Польшчы» правяла пікетаванне беларускай амбасады ў падтрымку кампаніі «Байкот». На акцыю сабралася больш за дзесяць асоб. Пасля дэманстрацыі пратэсту пікетуючыя склалі зварот, у якім выкалалі сваё стаўленне да парламанцкіх выбараў.

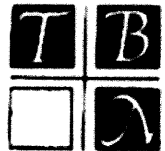
ПЭРФОМАНС НА ВУЛІЦАХ ПРАГІ

У нядзелю 15 кастрычніка беларуская грамадзкая ў Празе арганізавала «парадыяныя выбары». Акцыя адбывалася на Старажэміскім пляцы, які знаходзіцца ў цэнтры часкай сталіцы. Арганізатары мерапрыемства заклікалі прысутных выбарць паміж «Лукашэнка - тут» і «Лукашэнка - капут». Своеасаблівы перформанс прыцягнуў увагу вялікай колькасці як турыстаў, так і жыхароў Прагі. Падчас імпрэзы прысутнаму прадстаўніку місіі «Чалавек у бядзе».

ТАВАРЫСТВА ВОЛЬНЫХ ЛІТАРАТАРАЎ (ТВЛ)

Было заснавана на ўстаноўчым сходзе, які адбыўся 1993 году ў Наваполацку.

У ТВЛ ўваходзяць літаратары і тэхнічныя супрацоўнікі, якія задзейнічаны ў выдавецкіх праектах Таварыства.

Сябры ТВЛ жывуць пераважна ў гарадох Віцебскай, Горадзенскай і Берасцейскай вобласцей. Агульная колькасць сяброў – каля 15 чалавек. Штаб-каватэра ў Полацку. Галоўны каардынатар Таварыства – Алякс Аркуш (Полацк). Сябры Рады ТВЛ: Віццесь Мудроў (Наваполацк), Юры Гумянюк (Горадня), Ігар Сідарук (Кобрын), Лявон Вашко (Масты).

Асноўнымі кірункамі дзейнасці ТВЛ з'яўляюцца:

- падтрымка нацыянальнай культуры ў рэгіёнах Беларусі;
- выданне літаратурных перыядычных друкаў і мастацкіх кніг;
- ладжанне літаратурных сустрэчаў, вечарынаў, канферэнцыяў;
- папулярызацыя беларускай літаратуры ў Беларусі і ў замежжы.

ТВЛ заснавала выдавецкую суполку «Полацкае ляда», якая ўжо выдала каля 30 друкаў (літаратурных альманахаў, зборнікаў паэзіі і прозы). «Полацкае ляда» друкуе пераважна кнігі рэгіянальных літаратараў. Штогод (з 1993-га году) Таварыства вызначае лярэзата літаратурнай прэміі за лепшую беларускую мастацкую кнігу «Гліняны Вялес», цырымонія ўганаравання прэміяй адбываецца ў полацкім Музеі беларускага кнігадрукавання.

ТВЛ выдае літаратурна-мастацкі альманах «Калосье» (рэдактар Алякс Аркуш); альманах мае сайт у Інтэрнэце (адрэс: <http://kalossie.freesevers.com>), а таксама электронны часопіс «Духахрам» (рэдактар Лявон Вашко), адрэс: <http://lavon.virtualave.net>.

Зь мінулага году пачалі выходзіць кнігі з сэрэй «Бібліятэка часопіса «Калосье».

Кантактная інфармацыя:
211413, Віцебская вобл.,
Полацк-13, а/с 14
тэл. (0214) 43-67-52
E-mail: freelit@polotsk.unibel.by

«Не выбарчаму фарсу!» – гучала на ўсіх апошніх шэсцях і мітынгх

FREEDOM HOUSE

(ДОМ ВОЛІ)

Дом волі - гэта заклік да дэмакратыі па ўсім свеце. Заснаваны ў 1941 годзе Элеанорай Рузвельт, Уіндэлам Уілкі ды іншымі амерыканскімі грамадзянамі, якіх хваліла павелічаны небяспечкі, што пагражала міру ў дэмакратыі. Дом волі заўсёды актыўна выступаў за дэмакратычныя каштоўнасці і быў пастаянным апантам диктатур як з боку краінах правых, так і з боку краінах левых.

Дом волі кіруе рада апакуноў, якая з большага складаецца з рэспубліканцаў і незалежных прадстаўнікоў, дзелавых ды прафесійных лідараў, былых старшын урада, а таксама навукоўцаў, пісьменнікаў і журналістаў. Напрацягу гадоў Дом волі быў цэнтрам барацьбы за свабоду. Ён трымаў лідарства ў пытаннях правоў дэмакратычных актывістаў, веруючых, сбраў прафсаюзаў, журналістаў і тых, хто падтрымлівае рынкавую эканоміку. У 1997 Дом волі скасаладаваў з Нацыянальным Форумам Фундацыі і займаецца шэрагам праграм па дэмакратызацыі.

Сёння Дом волі - гэта вядучы абаронца маладых дэмакратыі свету, што змагацца са спадчынай статызму, диктатарства і палітычных рэпрэсій. Ён праводзіць мноства даследаванняў у Злучаных Штатах і па ўсім свеце, займаецца адукацыяй, адукацыяй, навукальнымі ініцыятывамі па развіццях правоў чалавека, дэмакратыі, свабоднай рынкавай эканоміцы, усталяваннем вяршынь закона, незалежнымі СМІ, назірае за ўдзелам ЗША ў міжнародных справах.

Праект па рэгіянальнай сетцы НДА

Праект Дома Волі па рэгіянальнай сетцы НДА заахвае супрацоўніцтва і стасункі паміж Цэнтральнай і ўсходнеўрапейскімі НДА. Праект пачаўся як частка Праграмы Дэмакратычнай Сеткі (DemNet), ініцыятывы разгорнутай у 1995. Агенствам Міжнароднага Развіцця Злучаных Штатаў (USAID), каб замацаваць традыцыю ўдзелу людзей у дэмакратычным працэсе ў рэгіёне. У 1998 г. Праект па Рэгіянальнай Сетцы быў працягнуты USAID яшчэ на тры гады са злучаным спісам прыярытэтаў і мэтай. Праект прапаноўвае шэраг грантадаўчых, навукальных магчымасцяў, прадугледжаных абмен інфармацыяй. НДА з Альбаніі, Босніі і Герцагівіны, Баўгарыі, Харватыі, Вугоршчыны, Латвіі, Літвы, Македоніі, Польшчы, Румыніі, Славакіі ды Югаславіі (Сербіі-Мантэнегра) маюць права на падтрымку. Таксама вітаюцца праекты, дзе партнёрамі выступаюць грамадскія арганізацыі з Беларусі і Украіны.

Праект падтрымлівае сумесную дзейнасць між краінамі НДА Цэнтральнай і ўсходняй Еўропы, якая спрыяе дэмакратызацыі і эканамічнаму развіццю. Каб дапамагчы бясцэпнаму і хуткаму пераходу рэгіёна да адкрытых палітычных і эканамічных абставін, Дом Волі спрыяе працы абраных груп, істотных НДА, такіх, як незалежныя інстытуты палітыкі і мазавацыя цэнтры, у іх супрацоўніцтва з партнёрамі ў іншых краінах з мэтай інфармавання грамадзкай думкі і ўплыву на значныя пытанні грамадзкай палітыкі. Гэта ўключае асноўныя дасягненні і праблемы ў галіне знешняй палітыкі і бясцэпкі, грамадзянскай супольнасці і ўпраўлення, эканамічнага пераходу і развіцця, і правоў меншасцяў. Калі ласка кантактуйце з Домам Волі ў Будапешце пра дэталі сучасных прыярытэтаў і заяў.

Вядучыя мэты праекту:

1. Падтрымка даследаванняў НДА, якія пакрываюць некалькі краінаў; адукацыйныя праграмы, што датычацца сумесных ці агульных пытанняў грамадзкай палітыкі.
2. Павялічваць сумеснае выкарыстанне інфармацыі, якая датычацца пытанняў рэгіянальнай грамадзкай палітыкі, паміж краінамі і супрацоўніцтва НДА Цэнтральнай і ўсходняй Еўропы.

Дом Волі падтрымлівае НДА Цэнтральнай і ўсходняй Еўропы праз наступныя праграмы:

Праграма грантаў па рэгіянальных праектах НДА

Дом Волі выдае гранты для падтрымкі праектаў паміж краінамі. Праекты мусяць утрымліваць моцны кампанент грамадзкай палітыкі, рабіць значны акцэнт на рэгіянальнае вымярэнне, прадугледжваць удзел НДА як мінімум з двох краінаў Цэнтральнай і ўсходняй Еўропы, і адпавядаць прыярытэтам праграмаў Дома Волі.

Праграма рэгіянальнага абмену

Дом Волі спансэ і арганізуе кароткатэрміновыя абмены паміж НДА ў Цэнтральнай і ўсходняй Еўропе. Удзельнікі разьвіваюць і перадаюць адзін аднаму досвед, кіравання НДА ў такіх галінах, як фандрайзінг, стасункі са СМІ, ды наладжваюць кантакты і супрацоўніцтва з мэтай разьвіцця сумесных праектаў.

Праграма наведвання партнёраў у ЗША

Праз гэтую доўгаіснуючую і ґрунтоўную праграму Дом Волі спансэ шасцідзёныя практычныя стажыроўкі для кіраўнікоў і старэйшых супрацоўнікоў штата з НДА для іх працы ў офісах арганізацый-аднадушцаў Злучаных Штатаў.

Інфармацыйныя рэсурсы Дома Волі - гэта высакаякасны рэгіянальны бюлетэнь NGONews, які распаўсюджаецца ў больш як за 6 тысяч НДА, паміж дзяржаўнымі чыноўнікамі і грамадзкімі дзеячамі. Яго тэмы абмяжоўваюць найбольш істотныя пытанні, такія як супольнасныя фундацыі, мазавацыя цэнтры, сеткі НДА і абарона ў Цэнтральнай і ўсходняй Еўропе. Даступныя рэсурсы для НДА ва ўсходняй і Цэнтральнай Еўропе, які ўвесь час павялічваюцца, можна атрымаць у <http://www.ngonet.org>.

Фінансаваньне праекта Дома Волі па рэгіянальнай сетцы працы забяспечанае USAID.

Беларускія НДА запрашаюцца да падачы заяваў на ўсе пералічаныя праграмы!

Гранты па рэгіянальных праектах НДА

Агульныя рэкамендацыі

1. Адпаведнасць

Каб адпавядаць грантам рэгіянальных праектаў, прэтэндэнт мусіць быць:

- легальна зарэгістраванай НДА ў Альбаніі, Босніі, Герцагівіне, Балгарыі, Харватыі, Венгрыі, Латвіі, Літве, Македоніі, Польшчы, Румыніі, Славакіі ці Югаславіі (Сербіі-Мантэнегра), і пры асаблівых абставінах - у Чэхіі і Ёстоніі (праекты-пілоты, якія зьвязваюць мазавацыя цэнтры ЦІУЕ і групы па грамадзкай дзейнасці з партнёрскамі НДА ў Беларусі і Украіне таксама будуць разглядацца; кантактуйце з Домам Волі ў Будапешце па дэталі);
- далучаным да істотных даследаванняў грамадзкай палітыкі, адукацыі, працы ў сетцы навукаўняў ці абароны, якія спрыяюць палітычным і эканамічным рэформам/разьвіццю.

Каб адпавядаць гэтай праекту, праект і прапанова павінны:

- дамагчыся значны акцэнт на справы паміж краінамі ЦІУЕ;
 - ўключаць партнёраў ці ўдзельнікаў зь ня менш як 2-х, пажадана 3-х і больш краін, адзначаных вышэй;
 - мець моцны кампанент грамадзкай палітыкі;
 - адпавядаць мэтам і прыярытэтам Дома Волі;
 - адпавядаць неабходнаму фармату прапановы.
- Дом Волі не падтрымлівае ўнівэрсытэцкія даследаванні.

навукаўняў аспірантаў ці спартовую, культурніцкую і рэлігійную дзейнасць.

Да падачы фармальнай заявы рэкамендуецца высвятліць па тэлефоне ці празь ліст, ці адпавядаюць мэты прэтэндэнта асноўным інтарэсам Дома Волі ў дадзены момант.

2. Агульныя рэкамендацыі і крытэрыі

Патрабаванні да прэтэндэнтаў на гранты:

- як правіла, бюджэты праектаў ня мусяць перавышаць 25 тысяч далараў (USD 25 000) на арганізацыю ў год, у залежнасці ад прапанаваных відаў дзейнасці;
- праектам, якія атрымліваюць фінансавую падтрымку зь іншых крыніцаў (фондаў, бізнэса, дзяржаўных агенстваў і г.д.), будзе аддана перавага. Рэкамендуецца, каб усе праекты мелі ня менш за 20% ад сумы бюджэту зь іншых крыніцаў;
- перавага будзе аддана праектам, пададзеным ад мазавацыя цэнтры і арганізацыям грамадзкіх справаў, якія ўцягнуты ў грамадскую адукацыю, у пытанні абароны;
- праекты, якія ўключаюць і спрыяюць супрацоўніцтву паміж НДА, сфарай бізнэсу і ўрадам, заахваючы;
- праекты, якія будуць і выкарыстоўваюць нацыянальныя і міжнародныя кааліцыі, заахваючы;
- праектам, якія рэалізуюцца ў канкрэтных прадуктах, такіх як надрукаваныя матэрыялы, і прымаюць удзел у актыўнай абароне, супрацоўніцтве са СМІ, аддаюцца перавага;
- праекты тэрмінам на 1-2 гады заахваючы.

Прыярытэты Дома Волі

(кантактуйце з ДВ, бо прыярытэты могуць мяняцца з часам):

1. Зьнешняя палітыка і бясцэпка, напрыклад, інтэграцыя ў Еўрапейскі Зьвяз, бясцэпка ў рэгіёне.
2. Кіраўніцтва і грамадзянская супольнасць, напрыклад, рэформы мясцовага кіравання, грамадзкая справадаца, вобраз трэцяга сактару.
3. Эканамічныя зьмены і разьвіццё, напрыклад, эканамічныя эфэкты карупцыі, прыватызацыі, рэформы падатковай і пенсійнай сыстэмы.
4. Права меншасцяў, напрыклад, этнічная талерантнасць і вырашэньне канфліктаў.

Віды дзейнасці, якія адпавядаюць грантам (наступнымі не абмяжоўваюцца):

1. Агульнае даследаванне палітыкі, адукацыі і абарона сумесных рэгіянальных праблемаў;
2. Перайманыя праектаў-мадэляў з адной краіны ў іншую тых зь іх, што рэалізуюцца ў разьвіццях адкрытых палітычных і эканамічных сыстэмаў і сталой грамадзянскай супольнасці праз зьвойванне і іншыя мэханізмы;
3. Умацаваньне фармальных і неформальных сетак працы падобна арыентаваных НДА, каб разгледзець агульныя праблемы.

КАНТАКТЫ:

18 Menesi ut, 1118 Budapest, Hungary
Tel/fax: (361) 385 3108, 385 0985, 466 9879
E-mail: fh@freedomhouse.hu
Website: <http://www.ngonet.org>

Галоўны офіс Дома Волі:

1319 18th Street, NW, Washington, DC 20036, USA
Tel: (1 202) 296 5101. Fax: (1 202) 296 5078
альбо (1 202) 296 5256
E-mail: fh@freedomhouse.org
Website: <http://freedomhouse.org>
Іншыя офісы Дома Волі:
Thomas Masaryk Street, Nr. 1, Bldg. B, Level 2, Apt. 10
Bucharest, Romania
Tel/fax: (401) 312 4182. e-mail: fhguseth@mnd.ro
Vul. Mala Zhitomirskaya 5, Kv 55
Kyiv 252001, Ukraine
Tel: (380 44) 228 3128. Fax: (380 44) 228 3845
e-mail: freedom@carrier.kiev.ua

Вы можаце атрымаць формы заяў на Гранты рэгіянальных праектаў НДА на вэб-старонцы ДВ ці напісаць іх у Выканаўчым Бюро Асамблеі Беларускіх НДА.

«Выдавецкі інфарматар»

Цэнтар «Выдавецкая ініцыятыва» прапаноўвае ўвазе сваёй вышэй адметны часопіс «Выдавецкі інфарматар». У ягоных нумарах усе, хто мае дачыненне да журналістыкі, аформлення выданняў, паліграфіі могуць знайсці для сябе шмат новага - бо, як гэта і варта рабіць прафэсіяналам ад выдавецтва, часопіс ня толькі друкуе цікавыя і пазнавальныя матэрыялы па тэорыі і практыцы журналістыкі, гутаркі з карыфэямі выдавецкае дзейнасці, але і аформлены адпаведна сусветным стандартам. Чытач можа адшукаць у часопісу і парады - як распацаць сваё выданне, распаўсюдзіць яго; публікуюцца і рэкамендацыі юрыдычнага кірунку.

«Крычаўскі Праваабарончы Веснік»

Праваабаронцы з Крычава ў сваім выданні імкнуцца асвятліць увесь спектр праблемаў, якія паўстаюць ня толькі перад жыхарамі канкрэтнага райцэнтра, але і актуальныя для ўсёй краіны. Узаемадзейнічаючы з уладамі, абарона правоў грамадзянаў у канкрэтных сытуацыях, звесткі пра падзеі грамадзкага жыцця ды шмат чаго іншага можа знайсці чытач на старонках Весніку. Ягоньня стваральнікі падыходзяць па публікацыяў з мэтай ня толькі паведаміць пра той ці іншы факт, але і дапамагчы тым, хто апынуўся ў цяжкай сытуацыі.

ГІСТОРЫЯ КРАІНЫ ПАЧЫНАЕЦЦА ЗЬ ГІСТОРЫІ ЎЛАСНАЙ СЯМ'І

Грамадзкае аб'яднаньне «Дыярыюш» пры ўдзеле Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны, Таварыства беларускай школы і Згуртаваньня беларускай шляхты абвешчае конкурс «Мой радавод: лёс сям'і ў дваццатым стагодзьдзі».

У конкурсе могуць браць удзел вучні сярэдніх навучальных устаноў (пачынаючы зь 7 класаў), інтэрвію, фотакаліяж, фільм і інш. Калі праца нятактавае, да яе павінна быць далучана пісьмовая частка, якая адлюстроўвае працэс дасьледаваньня альбо заключэе камэнтар да крыніцаў. Працу пажадана пісаць на беларускай мове, яе можна выканаць індывідуальна альбо групай, самастойна альбо з дапамогай куратара. Да працы абавязкова павінна быць далучаная анкета ўдзельніка з прозьвішчам, імем ўдзельніка, яго каардынатамі і назвай працы, а таксама з прозьвішчам, імем і каардынатамі краўніка.

Працу трэба даслаць у адным асобніку да 1 траўня 2001 года на адрас: «Блізкая гісторыя», а/с 128, 220064, Мінск. Вынікі конкурсу будуць абвешчаныя 8 ліпеня 2001 года.

Усю патрэбную інфармацыю, нагоды і брашуру з умовамі конкурсу можна атрымаць у сакратара конкурсу Ірыны Коваль (тэл. 8-017 2275109) ці па пошце: «Блізкая гісторыя», а/с 128, 220064, Мінск.

ДЗЯДЫ - 2000

20 кастрычніка сьвіта адбылося паседжаньне кіраўніцтва Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі - БНФ. Былі прыняты плян правядзеньня Дня памяці продкаў Дзяды.

29 кастрычніка (нядзеля):
а 11.30 - пачынаецца збор ўдзельнікаў у скверы на бульвары Талбухіна /ст. м. «Парк Чалюсцінцаў»/.

12.00 - 15.00 - шэсьце па пр. Скарыны ў бок Куратаў. У апаведнасьці са старажытнай хрысьціянскай традыцыяй людзі будуць несць свечкі і крыжы - сімвал Ахвяры і жыцця вечнага.

15.00 - 17.00 - мітынг-ракрэйм у Куратах. Усталяваньне крыжоў на магілах ахвяраў камуністычна-імперскіх рэпрэсіяў. Мэрапрыемствы дазволена гарадзікі ўладамі. Прэс-служба Кансэрватыўна-Хрысьціянскай Партыі - БНФ

«ХРОНИКА БЕЛАЙ РУСІ»

Вышла з друку кніга Алеся Белага «Хроніка Беларускай Русі», вынік 5-гадовага дасьледаваньня аўтарам сярэднявечных і навачасных крыніцаў (пераважна захаднеўрапейскіх), якія згадваюць сучаснае імя нашай краіны.

З «Хронікі...» можна даведацца, калі і пры якіх абставінах з'явілася назва «Белая Русь», да якіх тэрыторыяў яна даставалася, які чаму змяняла свой сэнс, і як нарэшце «прывандрава» на тэрыторыю сучаснай Беларусі.

Неузабаве кніга мусяць зьявіцца ў продажы на кніжных выставах, у ТБМ, «Акадэмікзе». Замоўце кнігу магчыма таксама праз тэлефон у Менску: 264-70-26.

УВАГА, ЭКОЛЯГІ!

Незалежная экалягічная нідэрляндзкая арганізацыя Milieukontakt Oost-Europa у межах двухгадовай праграмы «Умацаваньне пазыцыў грамадзкіх экалягічных арганізацыяў на Беларусі» запрашае беларускія грамадзкія экалягічныя арганізацыі да ўдзелу ў конкурсе праектаў на праведзеныя грамадзкія кампаніі.

Праекты, якія прапануюцца, павінны быць накіраваныя на прыцягненьне ўвагі грамадзкасці да дзейнасьці экалягічных НДА, што ў сваю чаргу дазволіць ім умацаваць свае пазыцыі ў грамадстве. Максімальная сума, якая выдзяляецца на праект, эквівалентная NLG 2000. У выніку конкурсу плённеца адабраць каля пяці арганізацыяў-пераможцаў. Заяўкі на ўдзел прымаюцца да 15 лістапада 2000 г. Адабр ўдзельнікаў будзе праводзіць Milieukontakt Oost-Europa супольна са сваім беларускім партнёрам Міжнароднай грамадзкай арганізацыяй «Экалягічная ініцыятыва «Бурэнка»». Вынікі конкурсу будуць аб'яўленыя да 1 лютага 2001 г. Падрабязную інфармацыю аб умовах конкурсу, а таксама форму заяўкі можна атрымаць па наступным адрасе:

Уладзімір Калтуноў Suzanne Bakker
МГА «Бурэнка» Milieukontakt Oost-Europa vul.
Веры Харужай, 16 The Netherlands P.O.Box 18185
220123 Менск, Беларусь NL-1001 ZB Amsterdam
тэл/факс 375 172 - 347157 тэл: 31 20 - 6392716
факс: 31 20 - 6391379 s.bakker@milieukontakt.nl
эл.пошта: burengo@user.unibel.by

18-19 лістапада

Асамблея дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў
ладзіць сустрэчу-дыялёг на тэму

«Грамадзкія экалягічныя арганізацыі:
публічнасьць дзейнасьці перад пэтарэзо
дэкалягізацыі краіны».

На думку арганізатараў сустрэчы, у краіне недастаткова задзейнічаны грамадзкі фактар у пытаньнях аздараўленьня навакольнага асяроддзя, захаваньня нацыянальнай прыроднай спадчыны, волявыяўленьня людзей у форме пратэстаў (пикетаў, шэсьцяў і інш). Пры гэтым захоўваецца становішча, калі няўрадавыя экалягічныя арганізацыі не зацікаўлены ў публічнасьці сваёй дзейнасьці, абмяжоўваюцца справаздачкамі перад грантадаўцамі і фактычна закрытыя ад шырокай беларускай грамадзкасці. Тым часам, ход выкананьня «зялёных» праектаў, цікавыя грамадзкія ініцыятывы і іх рэалізацыя ёсьць самім жа рэзэрвам разьвіцця масавага экалягічнага руху, стымулам і прыкладам для тых, хто гатовы ўключыцца ў барацьбу за здаровае навакольнае асяродзьдзе, але яшчэ не ўключыўся. На сустрэчу-дыялёг запрашаюцца прадстаўнікі фондаў і грамадзкіх арганізацыяў, навукоўцы і журналісты, якія пішуць на тэму навакольнага асяроддзя. Інфармацыя аб месцы і часе правядзеньня круглага стала будзе паведамлена дадаткова. Аб сваім удзеле паведамце да 12.11.2000 у Выканаўчае бюро Асамблеі па тэл./факсе 206-59-09, e-mail: ngo@user.unibel.by

УВАГА!

Выканаўчае бюро Асамблеі дэмакратычных няўрадавых арганізацыяў зьмяняла адрас. Цяпер да нас трэба зьвяртацца наступным чынам: **Менск 220030, аб. скрыня 82.**
Тэл. 206-59-09.

Наш адрас:

п/с 82, Менск, 220030

Калі вы не
атрымліваеце
наш бюлетэнь,
а жадаеце
гэтага –
дашліце купон
на наш адрас.

Арганізацыя:

Імя:

Паштовы адрас:

Тэлефон:

F-mail:

**БЮЛЕТЭНЬ №6
КРАСАВІК 2000**

Матар ялы падрыхтаваны
Выканаўчым Бюро
Асамблеі Дэмакратычных
Няўрадавых Арганізацыяў

Адрас: п/с 82, Менск, 220030
E-mail: ngo@user.unibel.by
http://ngo.unibel.by

Наклад 200 экзэмпляраў
Выходзіць раз на месяц
Распаўсюджваецца бясплатна

Пры перадацы спасылкі
на бюлетэнь абавязковай